

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6.50
za en mesec „ „ 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petlitvsta (72 mm):
za enkrat . . . 13 h
za dvakrat . . . 11 „
za trikrat . . . 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upravniškega telefona štev. 188.

Somišljeniki!

Po sklepu strankinega vodstva sklicujem

velik shod

Slovenske Ljudske Stranke,

ki se vrši v nedeljo, dne 29. aprila t. l. ob polu desetih dopoldan v velikidvorani hotela Union v Ljubljani.

Pristop ima vsak somišljenik Slovenske Ljudske Stranke.

Dnevni red:

Volilna preosnova za deželni zbor kranjski.

Poročajo deželni poslanci.

Somišljeniki! Pridite v obilnem številu na ta velevažni shod; pokažite svetu, da zahtevate z vso odločnostjo ljudstvu pravico!

V Ljubljani, 21. aprila 1906.

Dr. Ivan Šusteršič,

t. č. načelnik »Slovenske Ljudske Stranke«.

Shodi

„Slovenske Ljudske Stranke“.

Shod v Št. Petru.

Včeraj popoldne se je vršil shod v Št. Petru na Krasu v prostorih tamošnje hranilnice in posojilnice. Na shodu je poročal poslanec dr. Žitnik o vladnih predlogih glede volilne reforme za državni in deželni zbor. Govornik je v kratkih potezah pojasnil zgodovino ustavnega razvoja v Avstriji, razmerje nemških in nemških poslancev do l. 1896 in v sedanji poslanski zbornici ter vzroke, ki so napotili vlado, da je predložila načrt volilne reforme po načelu splošne in enake volilne pravice. Z ozirom na revolucijo v Rusiji, krizo na Ogrskem in v Avstriji je bila vlada prisiljena, da se oprime splošne in enake volilne pravice, ki omogoči pravi ljudski parlament. Raznovrstni so ugovori in pomisleki proti splošni in enaki volilni pravici, ki smo jih čuli v zbornici in čitali v listih. Vsi ti ugovori so ničevi ali pa tako slabi, da ne morejo vzbujati resnih pomislekov. Ali pa odgovarja vladni načrt načelu splošne in enake volilne pravice? Splošna je, a enaka le v vertikalni smeri to je: V vsakem volilnem okraju je popolnoma enaka volilna pravica, da ni razločka med knezom in hlapcem; okraji pa so v posameznih deželah tako razdeljeni, da v horizontalni smeri ne moremo govoriti o enaki volilni pravici. Dočim pride na Solnograškem in Predarlškem že na 32.000 duš en poslanec, dobi Češka n. pr. šele na 54.000 duš enega in Galicija šele na 83.000 prebivalcev. Zato dobe Nemci in Italijani na okroglo število 54.000 duš po enega poslanca, Čehi šele na 64.000 in Rusini na 109.000 duš. In to je velika napaka v vladnem načrtu, ki jo moramo odločno grajati. Ta hiba pa izvira iz tega, ker so nemške stranke z vso silo pritiskale na vlado, da jim — kolikor mogoče — ohrani politično posest. Ne zagovarjam vlade, pravi govornik, pač pa razumem njeno težavno stališče v tem vprašanju. Njeni voditelji so bili dolga desetletja politični gospodarji v Avstriji, ustvarili so dualizem, da si v Avstriji ohranijo nadvlado. Kar naenkrat pa naj izgube to nadvlado, večino v drž. zboru. Ker pa imajo Nemci toliko moč, da morejo zabraniti vsako neljubo jim reformo, zato je vlada blagohotnejše delila mandate nemškim strankam. Velika je ta napaka, a krivda zadene v prvi vrsti one nemške stranke, ki brez opravičenih razlogov zahtevajo nenaravno krivično posest mandatov.

In le tako je mogoče razumeti, zakaj je kričeče krivično volilni red za naše slovenske brate na Štajerskem in Koroškem. Tu ima svojo nenaravno in krivično posest največja nemška stranka. Njeni voditelji so pretili vladi, da onemogočijo volilno reformo, ako jim ne zagotovi okrajev po Šmerlingovem načrtu. Ker pa vlada hoče in mora izvesti svoj načrt, da prepreči še večjo krizo v državi, je ugodila nemškim zahtevam. Zato pa je največja zlobnost in podlost, ako nam in našemu načelniku dr. Šusteršiču, očitajo liberalci, da smo mi izdali štajerske in koroške Slovence. To je grdo sumničenje in

obrekovanje. Dokažemo naj to in naj ne ponavljajo kakor jezične ženske puhlih fraz brez dokazov. Vlada se je strogo držala načela, da vsaka dežela dobi sedanje število poslancev. Kranjska ima 11 drž. poslancev in toliko jih dobi po vladnem načrtu. Ako pa je vlada vsled nečutenega nemškega pritiska v resnici prikrajšala štajerske in koroške Slovence, ni to naša krivda. Štajerci dobe po vladnem načrtu 6 poslancev, dobiti bi jih morali 8, koroški Slovence dobijo enega poslanca, dasi bi morali dobiti tri ali vsaj dva. Opravičena je vsled te krivice ogorčenost slovenske javnosti, toda izdajice in »falote« naj iščejo slovenski liberalci drugod. (Živahno odobravanje.) Načrt pa ni še zakon in morda se posreči, da odsek vsaj deloma popravi to krivico. Ako pa je res, da trdijo Steinwender, Dobernig in Lemisch, da koroški Slovenci raje volijo nemške poslance — česar pa jaz ne morem verjeti, — potem seveda tudi pravičnejša razdelitev okrajev ne pomaga. V tem slučaju pa imajo koroški Nemci še manj poviš, da slovensko ozemlje raztrgajo kar v osem okrajev ter do skrajnosti izrabijo svojo moč proti načelu pravečnosti.

Razmere v državi pa so take, da vlada mora izvršiti svoj načrt volilne reforme. Z ozirom na najnovejšo dogodko na Ogrskem mora biti močna dunajska vlada, močan, složen more bit avstrijski parlament, sicer bode zopet Avstrija drago plačala nadaljnjo zvezo ali pogodbo z Ogrji. Močan pa more biti le ljudski parlament, izvoljen po načelu splošne in enake volilne pravice. Močna more biti le parlamentarna vlada, ki se naslanja na lastno, zanesljivo vlado. Ako bode torej baron Gautsch hotel izvršiti svoj volilni načrt, preustrojiti bode moral svojo uradniško vlado v parlamentarno, v kateri bodo resni in uplivni zaupniki in voditelji posameznih strank kakor se je to zgodilo na Ogrskem.

Poslanec nadalje obširno pojasni vladni načrt volilne reforme za deželni zbor kranjski. Liberalci kriče po svojih glasilih in na shodih, da hočemo mi večino in nadvlado v drž. zboru in odboru. Da, tega ne tajimo. Zastopniki kmečkega prebivalstva morajo imeti večino v zbornici in dež. odboru, dokler je meščanstvo po številu v manjšini. In če bode kmečko prebivalstvo volilo poslance »Slovenske Ljudske Stranke«, bode ta imela večino, sicer liberalci. Torej liberalci naravnost prezirajo in zametujejo kmečko prebivalstvo, ker mu odrekajo večino, samo zato, ker se ni še udeležilo liberalcem. Ko bi kmečke občine volile liberalce, potem bi ti peli zopet drugo pesem. Mi smo in ostanemo na stališču splošne in enake volilne pravice tudi za deželni zbor. (Živahno odobravanje.) Vlada pa je izjavila, da za deželne zbore ne dovoli splošne in enake volilne pravice. Mi bi torej vsaj še šest let ali več butali z glavami ob zid, ko bi zavračali vsako drugo volilno reformo. Obstrukcija bi še dolgo let ne izginila iz dež. zbora in liberalci bi zopet kričali, da »obstrukcija žre in žre.« Torej sprejeti smo hoteli — dasi neradi — vsaj to, kar nam je vlada ponudila. In to ni malo — deset mandatov v novi, četrti kuriji, od katerih bi jih devet gotovo dobile kmečke občine. In tega nočejo liberalci, to so preprečili s svojo godbo v deželnem zboru. Sedaj pa kriči »Notranje« za svojim stricem »Narodom«, da je naša stranka protiljudska, da smo izdali ljudske pravice. Sramota za ljudi, ki to pišejo in se delajo prijatelje kmetu. Ali kmet ne spada med slovensko ljudstvo? Ali ni naš kmet poleg delavca še vedno glavni in najmočnejši steber slovenskega naroda? Vse najboljše želimo in privoščimo slovenskim mestom in trgov, toda odločno moramo obsojati nesramne napade na kmečki stan. (Živahno odobravanje.) Mi nismo imeli in nimamo nobene zveze z Nemci. V zadnjem trenutku smo sklenili, da glasujemo za vladni načrt, a bili tudi pripravljeni sprejeti nekatere spremembe, ki jih je zahteval narodno-napredni klub. A da bi izpremenili 4. kurijo, o tem ni govora. Kar se pa tiče mestnih okrajev po vladnem načrtu, je slovenska večina l. 1869 predlagala približno enako razdelitev okrajev. Sodražica sicer ni v skupini Kočevje-Ribnica, a to bi mogla narodna večina sama storiti pri prvi priliki, ker tega bi nemški veleposestniki ne mogli več preprečiti. Torej, mi nismo nikogar izdali, pač pa bili sprejeli za sedaj to, kar je vlada predložila. In že to je mnogo, ker po tem načrtu bi kmečki poslanci z zastopniki nove kurije sami imeli večino v zbornici in ne trebalo bi jim vedno le beračiti pri osorni in ošabni liberalni gospodi. Ko je poslanec odgo-

voril še nekatera vprašanja, glede vodovodov itd., je izjavil: Pojasnil sem vam obširno in odkrito vse zadnje dogodke. Ako je kdo navzoč, ki se ne strinja, naj to v obraz pové, kako sodi. Stvarni razgovor nikdar ne škodi. Ker se nikdo ne oglasi, predlaga g. kurat Abram zahvalo in zaupnico dež. in drž. poslancem »Slovenske Ljudske Stranke«. Predlog je obveljal med živahnimi živio-klici. G. Abram predlaga, naj roko vzdigne, kdor ni zadovoljen z zahvalo in zaupnico. Nihče se ne oglasi. Končno še predsednik, g. župan Mazgona izrazi s toplimi besedami zahvalo govorniku in zaupnico njemu in njegovim tovarišem ter zaključí shod, ki je trajal nad dve uri v najlepšem redu.

Shod v Smedniku.

Shod, ki ga je skicalo politično društvo za kranjski okraj, je bil nepričakovano dobro obiskan. Od vseh strani so prihiteli vrli gorenjski možje, pohvaliti moramo domačine, potem pa vrle Mavčičane. Lahko rečemo, da jih je bilo do 500. Govorila sta deželni poslanec gospod dr. Krek in župnik g. Janez Kalan. Dr. Krek je razvil na svoji trditvi: politika je boj za moč v državi, kako so se že od starih časov pri nas in drugod borili za premoč. Pojasnil je boj za volilno preosnovo v državnem in deželnem zboru. Za našo deželo je napovedal najhujši brezobzorni boj liberalnemu uradništvu, ki dozda edino vzdržuje sedanje ljudske krivice.

Drugi govornik župnik Kalan si je začetel govor o cerkveno-politiških razmerah, zlasti o svobodni šoli in razporoki. Vnemal je navzoče k politiki zavednosti in pojasnjeval pomen volitev.

V dveh resolucijah je izrekel shod zaupanje poslancem Slovenske Ljudske Stranke in poziv za nadaljen, brezobziren boj. Prosvedoval je tudi proti nakanam liberalcev na zakon in šolo.

Shod v Preserji

Je bil prav dobro obiskan. Navzočih je bilo kakih 150 mož. Dr. Lampe je govoril o razvoju avstrijske ustave, ki je privedla do sedanjih bojev za volilne reforme. Ostro je ožigal liberalno obstrukcijo, katere edini namen je, ohraniti sedanje krivice in zabraniti izvolitev večjega ljudskega zastopstva. Liberalna oholost je napovedala boj kmečkemu stanu. Zato je pa dolžnost kmetov, da se združijo v vsi deželi v mogočno armado, ki bo izvojevala pravice slovenskega ljudstva. Zmaga mora biti končno na strani ljudstva, kajti ljudstvo se ne more umakniti, liberalci se pa lahko. Ljudstvo je kakor zemlja, iz katere raste razne rastline, ki vsako leto uvenijo in se izpremenijo, a zemlja pa ostane vedno. Tako bo tudi liberalizem uvenel in zamrl, a naše ljudstvo bo ostalo. Boj za deželni zbor bo trajal toliko časa, dokler ljudski zastopniki ne zmagojo. Da se to prej doseže, se mora boj proti liberalizmu izvojevati povsod: liberalce je treba iztisniti iz vseh javnih zastopov. (Klici: Pri nas smo jih že!) Slednjič je bila soglasno sprejeta od g. Žega predlagana resolucija:

Javni ljudski shod v Preserji odločno obsoja početje liberalne stranke, ki iz sebičnih strankarskih ozirov ne pripusti zvišanja ljudskih zastopnikov v deželnem zboru ter zahteva, da se za kmečkemu ljudstvu popolno zastopstvo, kakor mu gre po njegovem številu kot najvažnejšemu stanu Kranjske dežele;

pozivlja svoje poslance, da naj brezobzirno pobija protiljudske nakane liberalne stranke;

ugovarja proti reformi zakona in proti »svobodni šoli«, ki jo zahtevajo liberalci.

Shod pri Mariji Devici v Polju.

O volilni reformi in o dogodkih v deželnem zboru je poročal svetnik trgovske in obrtne zbornice gospod Ivan Kregar, ki je v krepkih besedah razkrinkal početje liberalcev, ki se branijo celo deželnega odbornika iz četrte kurije, dasi imajo deželna odborniška mesta in veleposestvo. Opisal je sovraštvo liberalcev do kmeta in smešni nastop liberalcev v deželnem zboru. Liberalci vpijejo proti kmetu in vendar je v naši deželi skoro vsakdo kmet; celo v Ljubljani in v Vodmatu ima večina posestnikov kaj zemlje za obdelavati. Liberalci se boje razširjenja volilne pravice. »Slovenska Ljudska Stranka« pa zahteva kar največje razširjenje volilne pravice. Prej ne bo odnehala, dokler tega ne doseže. Končal je s pozivom, naj ljudstvo vztrajno stoji za poslanci »Slovenske Ljudske Stranke«.

Nato je o liberalni nedoslednosti, sovraštvu do ljudstva in o vzrokih liberalnega strahu pred ljudsko večino v deželnem zboru govoril česnikar Štefe. Našel je mnogo vzgledov, ki kažejo sovraštvo liberalcev do ljudstva ter je nato govoril o dogodkih zadnjih dni. Slovenski liberalci so v predzadnjem zasedanju, prisiljeni od poslancev Slovenske Ljudske Stranke, glasovali za resolucijo, ki je zahtevala splošno in enako volilno pravico. Glasovali so, ker so mislili, da iz vse stvari itak ne bo nič. Ko je pa vlada predložila volilno reformo, ki vsaj nekoliko razširja volilno pravico, tedaj pa nastopajo liberalci tudi proti temu razširjenju! Slovenska Ljudska Stranka s predloženo volilno reformo ne more biti zadovoljna, vendar je to korak k še večjemu razširjenju volilne pravice. Če je že 17 naših poslancev pritisnilo, da se razširi volilna pravica, kaj bo mogoče storiti šele, ako jih pride v zbornico 25! Taka ljudska slovenska večina pa bo lahko odločevala tudi v narodno-gospodarskih zadevah in v narodnih zadevah naše slovenske dežele. Če se liberalna stranka upira, tedaj ni samo ljudska, ampak tudi narodna izdajalka. Hinavsko vpijejo liberalci v »Narodu«, da delavec ne bo prišel do zastopstva v deželnem zboru. Kdo se ne smeje tej ljubezni do delavstva, ki ga ki ga sicer liberalci psujejo. Slovenska Ljudska Stranka bo pravična delavstvu in bo preskrbela tudi za zastopstvo delavstva. Izvestno bo napram delavstvu poštenjša, nego je liberalna stranka proti svojemu učitelstvu, ki je najbolj za nos vodeni stan v celi deželi Slovenska Ljudska Stranka je že v predzadnjem zasedanju deželnega zbora, dasi še ni v deželnem zboru nobenega delavca, izvojevala po dr. Kreku odlične koristi za delavske domove in njena zasluga je, da se je ustanovil deželni socialni svet, ki se ravnokar bavi s starostnim zavarovanjem. Taka so dela za delavske sloje. Pa če bi tudi nobenega delavca ne bilo v deželnem zboru, če bi bili v deželnem zboru sami zastopniki kmetov, bolj bi ti skrbeli za koristi delavstva, nego protisocialni, ljudstvu sovražni liberalci, ki so dovolj dokazali svojo nesposobnost za ljudsko delo. (Burno odobravanje.) Ali se liberalci boje obračuna nad deželnim gospodarstvom, nad praznimi deželnimi blaginjavami, da se upirajo ljudski večini? Prijatelji kmeta pravijo, da so liberalci, pa se kmečke večine boje! Kogar ljubim, tega se ne bojim, zato pa pravi Slovenska Ljudska Stranka: Če so naši kmetje dobri gospodarji na svojih domovih, tedaj bodo tudi dobri gospodarji našemu deželnemu zboru, boljši, nego so bili liberalci. Proti ljudstvu, proti kmetu so obstruivali liberalci in bili ob boben, to ljudstvo pa bo zapelo liberalcem tisto pesem, ki pravi: »Oj ta vojaški boben, ta bo vaš mrtvaški zvon. (Veselosť.) Liberalci očitajo naši stranki zvezo z Nemci, katere pa ni in biti ne more! Mi iščemo zveze samo s slovenskim ljudstvom, in združeni s slovenskim ljudstvom smo dovolj močni! — Govornik se je nato bavil z razdelitvijo okrajev, in je dejal, da se le popolnoma ugodni zahtevi — liberalnega zapnega shoda, ki je zahteval priklonitev industrijskih krajev k mestom. Liberalci so sedaj upirajo temu kar so sami sklenili, mi pa moramo zahtevati, da se priklonitev popolnoma izvrši. Mi zahtevamo, da se občina Devica Marija v Polju, ki je venders svojo vevško tovarno odlično industrijska, priklonijo pri volitvah v Ljubljani! (Burno odobravanje.) Govornik je nato predlagal resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. Resolucija se glasi: Javni ljudski shod pri Mariji v Polju izreka zahvalo poslancem »Slovenske Ljudske Stranke« za dosedanje požrtvovalno delo, posebno voditelju stranke dr. Šusteršiču ter zahteva od poslancev »Slovenske Ljudske Stranke«, da pod nobenim pogojem ne odnehajo, ker je vladna predloga volilne reforme najmanj, kar moremo začasno sprejeti, ter zahteva, da se boj za posplošnjevolilne pravice odločno tudi naprej nadaljuje. Zahtevamo, da se z ozirom na zahtevo narodnonaprednega zaupnega shoda občina Devica Marija v polju prikloni pri volitvah Ljubljani.

Končno je še g. župnik Šolar pojasnil zborovalcem liberalne nakane o svobodni šoli in razporoki ter izražal v imenu vseh dr. Šusteršiču popolno zaupanje in spoštovanje. Zborovalci so bili navdušeni za delo naših poslancev ter so se razšli z »Živio«-klici poslancem »Slovenske Ljudske Stranke«.

Shod celjskega „Napreja“.

Celje, 22. aprila 1906.

Danes popoldne se je v skoro polni dvorani »Narodnega doma« vršil od političnega društva »Napreja« sklicani shod. Kot predsednik je dr. Hrašovec otvoril shod, pozdravil zbrane navzoče in konstatiral iz društvenih pravil, da društvo razteza svoje delovanje po celem Spodnjem Štajerskem, da ima torej društvo pravico sklicavati shode vseh spodnje štajerskih Slovencev. Prva točka dnevnega reda je bila: Volilna reforma. O tej točki je kratko govoril dr. Hrašovec, povdarjal, kako važno je, da se štajerski Slovenci oglašajo sedaj v zadnjem trenutku ter povedo svoje zahteve. Pobiljal je Gautschevo volilno predlogo, ki dela Slovanom, posebno pa Slovincem, veliko krivico, ter ugovore Nemcev proti slovenskim zahtevam. »Predprave se morajo odpraviti«, je zaklical govornik, »prej ne bo miru. Kadar bodo vsi narodi enakopravni, bo narodnostnega boja konec.« Korošci so Štajerce že prehiteli v tem, da so na sijajen način pokazali, da ne marajo take volilne reforme, med tem, ko so se Štajerci zbrali le enkrat v Mariboru, in potem je bilo zopet vse mirno. Vsako politično društvo mora sklicati shod, da protestira proti krivici, ki jo hočejo storiti štajerskim Slovincem. Slovenci bi imeli pravico do več ko osem mandatov, a jih imajo le šest. Ravno tako bi imeli pravico koroški Slovenci vsaj do 2 mandatov, če prav se vzame za podlago krivično ljudsko štetje, a dobili so le enega. Na Koroškem trgov in mest niso ločili od dežele, da bodo pri volitvah odločevala nemškutarska gnezda po trgih, med tem ko so na Štajerskem ločili trge od dežele tako, da dobe Nemci iz teh trgov en mandat. Če bi bil celjski mestni volilni okraj ostal vsaj tak, kakoršen je bil po starem volilnem redu, potem bi bili Slovenci v tem okraju na podlagi splošne in enake volilne pravice imeli večino, a vlada je tu izključila večje slovenske trge, in mu pridelila manjša nemškutarska gnezda in vasi. Po splošni in enaki volilni pravici hočemo, kar nam gre! Take volilne reforme ne smemo potrditi! Pritožujemo se nad krivicami, ki so se nam godile doslej, kako bomo mogli pa potem tožiti nad njimi, če jih sedaj potrdimo? Zanašamo se na naše slovenske poslance, da store svojo poslansko dolžnost. (Pritrjevanje. Klic: Če bojo!) Uničeni bi bili pred vsem koroški Slovenci. Obmejni bi Slovenci smo predstraža proti sovražniku. Če pride Nemec preko nas, je most do Adrije dodelan. Jasno je torej za nas obmeje Slovence: S to volilno reformo ne moremo biti zadovoljni. (Klic: Ne! Če je tudi 10 klerikalnih poslancev manj!) posenbo, ker se nam v novi obliki dela stara krivica. (Odobravanje.) Nato je predlagal g. Smrtnik sledečo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

»Štajerski Slovenci nikakor niso zadovoljni z volilno reformo, kakor je od vlade predložena in odločno protestujejo, da bi v tej obliki postala zakon. Mi zahtevamo, da se število slovenskih poslancev za Spodnji Štajer zviša na 8, število koroških slovenskih poslancev pa na dva.« (Odobravanje.)

Druga točka dnevnega reda je bilo posvetovanje o kandidaturah za izpraznjene mandate Žičkarja in Berksa. Dr. Hrašovec najprvo slavi spomin umrlih poslancev dekana Žičkarja in Berksa, ki jima zakliče ves zbor »Slava«. Celjski Slovenci si ne prisvajajo druge pravice kakor to, da se posvetujejo in razgovarjajo. Stvar je že nujna, volitev je blizu! (Pritrjevanje.) Nihče vam noče vsiljevati kandidata, za nikogar se nočemo zavzemati. Le posvetujemo se! Ko je bil dnevni red že gotov, še živa duša ni vedela za nobenega kandidata. Še le potem, ko je bil naznanjen shod in dnevni red, sem dobil najprvo brzojavko od g. Pukla, ki je rekel: »Razglasite mojo kandidaturo!« Odgovoril je, da ne razglašate ničesar, hočejo ostati nepristranski. Zatem je dobil pismo g. dr. Ploja. Ta mu je priložil pismo g. dr. Korošca, v katerem dr. Korošec piše dr. Ploju, da ne more priti na celjski shod, da naj pa dr. Ploj naznani njegovo kandidaturo, kadar bo treba. Dr. Korošec izraža v pismu željo, da bi deloval skupno z dr. Plojem in Robičem na istem programu. Nadalje naznanja dr. Hrašovec, da je dobil pismo od posl. Robiča, ki mu je tudi pisal dr. Korošec: »Ako bi v tem času, ko me ne bo doma, bila razpisana volitev za Žičkarjev mandat, naznanjam vam svojo kandidaturo.« Iz Vranskega je dobil brzojavko, naj kandidira župnik g. Z dolšek. Dr. Jurtela je pisal, da se mora kandidat predstaviti v vsakem okraju. Dr. Omulec je pisal iz Ormoža, v imenu ormoškega pol. društva, da se bo ormoški volilni okraj držal stroge discipline in oddal glasove onemu kandidatu, ki ga bo nastavil shod. Iz Gorenjega Gradca je prišla brzojavka: »Korošca ne maramo, tudi ne Z dolšeka! Trška občina Gornji Grad.« Slednjič naznani, da je tu navzoč tudi dr. Povalej, ki kandidira za celjski mandat poslanca Berksa.

Župan g. Starkl iz Sevnice predlaga, naj shod zahteva, da se takoj razpiše volitve tudi za Berksov državnozborni mandat in pa za Žičkarjev deželnozborni mandat. Nato govori o potrebah kmečkega stanu in o lastnostih, ki naj jih ima bodoči poslanec. Govornika so motili z medklici. Župan Starkl je zahteval od bodočega poslanca, naj deluje pod geslom: »Vse za naord!«, imeti mora čiste roke in čisto vest, ne klerikalec, ne liberalci! (Klic: Neodvisen mora biti!) Mi nemoremo preobračati ne klerikalnih, ne liberalnih kozlov. (Klic: Tako je!) Slednjič želi, da bi se določil kandidat danes saj za 5. kurijo.

G. Pukl se je pripeljal predstaviti kot kandidat nalašč z Dunaja. Govornik pravi, da je bil že večkrat pozvan, naj kandidira. Leta 1895 je hotel prevzeti kandidaturo. Tudi sedaj

se oglašja kot kandidat. Šel je poprej še v Maribor prašat, če so zadovoljni z njim. Dobil je odgovor, da mu ni nihče nasproten in da ga bodo podpirali. (Klici: Oho!) Bil je tudi v Ptuj, kjer je čul, da so ondi takoj po Žičkarjevi smrti govorili o njem kot njegovem nasledniku. Dobil je iz razna pisma in zagotovila raznih prijateljev, da ga bodo podpirali. Živi na Dunaju že 30 let, kjer je vedno podpiral slovenske stvari; rešil več kmetij, ustanovil podporno društvo za slovenske visokošolce; v 17. letih se je čez 50.000 K razdelilo med slovenske dijake. Zanimal se je tudi za delavsko vprašanje. Bil je petkrat izvoljen za predsednika Slovenije. Nekoč je prišla k njemu delavska deputacija slovenskega, nemškega in laškega delavskega društva v Trstu. Zavzel se je za njo in jo vodil po ministerstvih. Zato sta se mu slovensko in nemško društvo zahvalili, laško pa ga je izvolilo za častnega člana. (Klic: Torej v Trst kandidirati!) Nato popisuje govornik svoje rodbinske razmere, kako je dela! na kmetiji svojega očeta v Zrečah pri Konjicah, kako je bil izvoljen za urednika lista »Süden«, ki je zastopal slovensko-hrvaške interese. Urejeval ga je tri leta tako izborni, da je od povsod dobival priznavala pisma. Jaz vam ne silim kandidature. Srečen bom, ako mi jo ne daste, ker poslanec biti je težka stvar, srečen pa bo tudi, če jo dobi. Pripoveduje, kako je bil na Dunaju koncipient pri dr. Fuxu, predsedniku državnega zbora. Večkrat je prišel v ministerstvo. In njemu kot koncipijentu državnega poslanca so vedno uljudno ponudili prostor. Če so tam uljudni že s koncipijentom državnega poslanca, kaj lahko potem doseže pri njih državni poslanec sam! Izkušenj ima mnogo, prepotoval je veliko in tudi kmet je. Ko je g. Pukl končal, so mu pristaši, ki jih je bilo bolj malo, zaklicali: »Živio!«

Kmet Blaž Urlep predlaga kandidata doktorja kmeta Povaleja. (Pristaši, ki jih je iz svoje sosesčine pripeljal seboj Povalej, kličejo »živio«. Dr. Povalej pravi, da ni menil kandidirati. Sedaj pa, ko vidi pred seboj »ljudsko voljo«, je pripravljen prevzeti mandat. On je kmet, ki se je pa tudi učil in postal doktor. Obljubljuje, da bo deloval za kmeta in tudi za druge stanove. Kmet mora biti v soglasju z drugimi stanovi, z obrtnikom, učiteljem in duhovnikom. Delal bo tudi za obrtnika, predvsem pa za učitelje. Če ga bo enkrat zadelo čast, priti tudi v dež. zbor, bo tudi ondi zastopal za učiteljstvo. Nato govori, kako naj se v prid kmeta preuredi šola. Mi nimamo nobene politične izobrazbe. (Klic: To ni res!) Jaz imam v tem oziru veliko izkušnje, če se mi ravno ugovarja. Morebiti povpraša kdo, kake vere sem, ker se dandanes tudi na to gleda. Jaz sem bil krščen kot rimski katolik, kot tak živim in hočem umreti. Jaz najstrožje obsodim one agitatorje, ki tudi v Štajerski domovini sejejo razpor. Če se to pri nas tako naredi, kakor se je na Kranjskem, nas bodo vnučki kleli. Zakaj bi se sovražili, če je eden drugega prepričanja, kakor drugi. Zato vseeno lahko delujemo skupno. Jaz sem proti reformi svetega zakona. Zoper to bom deloval v državnem zboru in si iskal zaveznikov. Glede Ogrske bo zahteval carinsko ločitev Avstrije od Ogrske. Glede volilne reforme pravi, da bo glasoval zoper njo, če se ne da štajerskim Slovincem osem mandatov in ne predruči celjski mandat. Moje geslo je: »Delo in skrajna radikalnost.« Govornik zagotavlja, da se ne bo prav nič ustrašil nagubanega čela tega ali onega poslanca ali lepih oči kakega ministra. Končuje z vzklicem: »Sodite me po mojih dejanjih!« (Odobravanje pri stranki bivšega policijskega svetnika sedaj se v Ameriki nahajajočega Podgorška s Ponikve.) Na vprašanje g. dr. Hrašovca pove dr. Povalej, da je držal svoj govor za peto kurijo.

G. župnik Z dolšek izjavlja, da so ga včeraj na shodu v St. Juriju proglasili za kandidata, a on je to takoj takrat odklonil in odklanja tudi danes. »Vsak kandidat, kdor pride v pošte, mora stati na katoliškem programu!« (Odobravanje.)

Dr. Rosina iz Maribora povdarja, da na današnjem shodu ni mogoče določiti kandidatov, ker so navzoči tu le volilci iz celjskega okoliša. Treba je, da se sporazumejo z vsemi spodnještajerskimi Slovenci določiti kandidat in sicer na zaupnem shodu, ki naj ga potem volijo vsi Slovenci brez izjeme, da se bo lahko reklo, da so štajerski Slovenci izborni disciplinirani. Dr. Povaleju seveda to ni bilo posebno všeč, in bi bil rajši videl, da bi bil kar tako proglasen kandidat, ki naj ga potem v imenu narodne discipline volijo vsi Slovenci. Dr. Rosina ga je pa lepo podučil, da močna stranka kandidira tudi svojega kandidata, dr. Korošca, ki je bil tudi že lani na shodu v Koziem proglašen za Žičkarjevega naslednika. Krivica bi bila, ko bi lani danes sklenili kandidaturo, ko večji del spodnještajerskih Slovencev ni zastopan. Na javnih shodih se ni še nikdar postavil kandidat. Predlaga resolucijo: Sklene se prepustiti odločitev v zadevi kandidature shodu zaupnih mož, ki naj ga skličejo tekom 14 dni slovenski državni in deželni poslanci v Poljčane. Na ta shod naj se vabijo zaupniki vseh slojev slovenskega prebivalstva.

Dr. Kukovec meni, da je prav, da se o kandidaturi govori tudi na javnem shodu ter omenja, da mu je pisal z Dunaja dr. Vidic, proseč ga, naj naznani zborovalcem, da bi bil tudi on pripravljen prevzeti kedaj kak mandat.

G. prof. Zelenik je mnenja, da bi se drugim krajem godila krivica, ko bi se danes postavil kandidat. Vjema se s predlogom g. dr. Rosine, naj se le posvetuje, ne pa sklepa. Sklepa naj se na zaupnem shodu, ki ne sme biti javen.

Posesnik gosp. Z dolšek pravi, da so kmetje dobri za plačevanje davkov, za poslanca pa ne. (Klici: Pa kandidirajte!) Predlaga, naj kandidira za 5. kurijo dr. Povalej, za 4.

urijo pa kak kmet. (Klici: Kateri pa? Imenujte ga!)

Dr. Janko Serneć predlaga za 4. kurijo g. Miho Vošnjaka, ki je svoje dni za Slovence največ naredil.

Posesnik g. Urlep predlaga za 4. kurijo kmeta, veleposestnika Z dolšeka.

Kmet g. Martin Gajšek izjavi, da se je govorilo o vsem mogočem, le o katoliški veri ni. (Medklic: Saj nismo v cerkvi!) O tem ni nihče ničesar rekel. To sem omenil, če je komu ljubo ali ne.

Rudar g. Savšek priporoča, naj se bodoči poslanec zavzema tudi za delavstvo.

G. Ivan Rebeck pravi, da bi se 5. kurija pravzaprav morala prepustiti delavcu. Ker delavci ne pridejo na Spodnjem Štajerskem toliko v pošte, naj bo bodoči poslanec saj sociolog, človek socialnega mišljenja. Priti mora večkrat med delavske mase.

Na poziv g. Hrašovca se izjavi veleposestnik g. Z dolšek, da sprejme mandat, ako ga izvolijo. Dr. Hrašovec nato konstatira, da so za 5. kurijo 3. kandidatje: Dr. Korošec, dr. Povalej in Pukl; za 4. kurijo pa dva: Miha Vošnjak in Josip Z dolšek. Ko prebere predsednik od dr. Rosine predlagano resolucijo, naj se zaupni sestane skliče v Poljčane, dvignejo dr. Povalejevi pristaši velik krik: V Celje! Nastane vihar. Dr. Hrašovec konstatira, da daje on na glasovanje predlog, ki je tu, drugega ni nihče predlagal. Dr. Serneć predlaga, naj se namestu Poljčan določi Celje. Dr. Majer pravi, naj se vrši zaupni shod kje v sredini Spodnjega Štajerja; n. pr. v Poljčanah ali Mariboru. (Dr. Povalej je zopet hud in noče v Maribor.) Predlog dr. Serneća, da se vrši shod v Celju, je bil sprejet.

Nato se je vršilo posvetovanje glede narodnega sveta za Sp. Štajer. Dijak Špindler je prebral neka pravila češkega narodnega sveta, ki jih je prestavil na slovensko. Branje je bilo tako dolgočasno, da je več ko polovica zborovalcev ušla ven. Nato je dr. Kukovec izrekel par misli k stvari. (Špindler mu zakliče: Le resolucijo preberite!) Dr. Kukovec: Jaz si ne bom dal komandirati, kaj naj govorim. Govori o velikem pomenu narodnega sveta. Naš narodni svet mora biti drugače osnovan ko češki. Predlaga resolucijo: Sklene se vstanoviti narodni svet za Spodnje Štajersko in se izvoli danes samo pripravljalni odbor, ki se mu naroča, napraviti pravila in jih predložiti v potrjenje. Po odobritvi pravil ima pripravljalni odbor sklicati ustanovni zbor.

Ko so govorili še gg. Rebeck, dr. Karba in dr. Hrašovec je bila resolucija sprejeta.

Na to predlaga dr. Karba, naj pripravljalna dela prevzame odbor političnega društva »Napreja«, proti čemur pa je dr. Hrašovec v imenu odbora.

Dr. Majer predlaga v pripravljalni odbor sledeče gg.: Dr. Hrašovec, dr. Jurtela, dr. Rosino, dr. Fermevc, dr. Stikerja. Učitelj Vučler predlaga še Špindlerja, dr. Karba pa dr. Majerja. Dr. Hrašovec meni, da je to odločno preveč. Bilo bi naj jih v odboru le 3—4. In sicer naj bi bil tudi ali dr. Mlakar ali dr. Medved, ali dr. Korošec.

Dr. Karba: Na to pot ne smemo iti! Stvar bo zopet zavožena!

Dr. Hrašovec predlaga sledeče gg.: Dr. Hrašovec, dr. Jurtela, dr. Fermevc, dr. Korošec. (Nekdo mu polglasno reče: Ne dr. Korošca!) Hrašovec predlaga na to namestu dr. Korošca dr. Medveda in še dr. Rosino. Ker ni bilo nič slučajnosti, je zaključil predsednik zborovanje. Obljubil je, da bo odslej društvo »Napreja« šlo med ljudstvo in sklenil z besedami: »Črna zemlja naj pogrezne onega, ki bi rušil edinost in slovo med štajerskimi Slovinci.«

»Narod« je v soboto pozival slovenske Štajerce, naj na shodu obsodijo klerikalno »izdajstvo«. Ker tega izdajstva ni, se ga tudi obsoditi ni moglo in da se nihče ni hotel na ljubo »Narodu« oglašati je le dokaz, kako brez podlage so »Narodove« trditve. Lažnjivi »Narod« je bil včeraj zopet blamiran.

NOTRANJE-POLITIČNI POLOŽAJ.

Včeraj je zasljal Gautsch dr. Derschatto, danes pa zasljal Pacaka, Kramafa in princa Liechtensteina. Gautsch se je že posvetoval z mnogimi politiki, odkar se je povrnil iz Karlovih vari. Od strank zahteva, naj podajo obvezno izjavo, kako nameravajo postopati nasproti vprašanju volilne preosnove. Strankam je tudi naznanil, da želi krona hitro rešitev vprašanja o volilni preosnovi. Baron Gautsch namerava zvišati število italijanskih in nemških poslancev skupno za dvanajst poslancev ter tudi Poljakom dvanajst novih poslaniških mest. Nemci baje s tem niso zadovoljni, ker bi tako ne obdržali svoje nadoblasti v naši državni polovici. Vlada tudi izjavlja, da rešitev ogrske krize ni omajala njenega stališča in da ji krona še vedno zaupa kljub glasovanju v zadnji seji državnega zbora pred velikonočnimi počitnicami. Nemci zavzemajo stališče, da ne kaže pospeševati vprašanja o volilni preosnovi, ker niso zadovoljni z Gautschevim predlogi. Državni zbor, ki se snide jutri, bo razpravljal nekaj dni o ogrskih zadevah. Kar se tiče izpremembe Gautscheve vlade v ustavno, Nemci sodijo, da ne kaže izpremeniti vlade, dokler ne dosežejo kompromisa v zadevi volilne preosnove. Grof Dzeduszycki izjavlja, da bi zadel izprememba Gautschevega ministrstva v ustavno na velike ovire. Sedaj, ko imajo na Ogrskem aktivno in parlamentarno ministrstvo, je neobhodna državna potreba, da dobi Avstrija tako ministrstvo. A uradniško ministrstvo izpopolnjeno s parlamentarci bi ne bilo enakovredno ministrstvo nasproti ogrskemu. Koalicijsko ministrstvo je sicer z velikimi težkočami mogoče tudi v Avstriji, a dvomljivo je, če se da doseči zdaj taka vlada.

ODPUŠČENI URADNIKI NA OGRSKEM.

Fejervary je zasljal v soboto dopoldne one uradnike, ki jih je imenovala njegova vlada, a jih je odpustilo novo ministrstvo. Naznanil jim je, da dobi vsak odpravnino in sicer celetoletno ali pa polletno plačo.

PRINC LIECHTENSTEIN O IZPREMENJENEM POLOŽAJU NA OGRSKEM.

Princ Liechtenstein je govoril na shodu v dunajskem Favoritnu o izpremenjenem položaju na Ogrskem, o katerem sodi, da ima brezdvajbeno dobiček od rešitve spora koalicija, ali pravzaprav stranka, ki so ji sveta načela iz l. 1848 in ki hoče popolnoma neodvisno Ogrsko. Škoda ima pa krona, država in naša državna polovica. V oklicu, ki so ga nameravali izdati za ogrsko ljudstvo, se naglašja, da avstrijski cesar in ogrski kralj z ozirom na čast in vest ne more popustiti v vojaških zadevah. Fejervary sam je pa nasvetoval vladarju, naj opusti svoje vojaške zahteve. Fejervary je zelo naiven politik, ostali ministri njegove vlade so pa najbrže postopali skrivaj pod roko tako, kakor je želela stranka iz l. 1848. Koalicija je dobila zdaj vso upravo na Ogrskem in kralj je nakazan na svoje teoretične pravice. Brez vsakega dvoma izvede koalicija, kar je obljubil vladar glede vojaških zahtev svojčas liberalni devotorici. Te obljube so pa jako usodopolne in nevarne. Iz avstrijskih polkov premeste mažarske častnike v mažarske in nasprotno. Velike važnosti je, ker ustanove na Ogrskem kadetne šole in povečajo že obstoječe, za katere bodo ustanovili tudi 1200 do 4000 ustanov, ki jih bodo seveda podelili sinovom mažarskih šovinistov. Vojni minister je tudi ukazal, da morajo biti od zdaj nadalje vsi juristični in administrativni spisi mažarski. Po vojaških uradih bodo morali zato nastaviti le take častnike in podčastnike, ki znajo popolnoma mažarsko, torej rojene Mažare. Ogrska deželna bramba (honved) dobi svojo artilerijo. Proti komu bodo prvič obrnili honvedne topove (Medklici: Proti Avstriji!). Ko izvedejo to, bo častniški zbor razdeljen v mažarski in avstrijski del in tako razdeljena tudi armada. In kaj dobi zato krona? K večjemu letos vojaške novince in pa vsote, ki so jih dovolile delegacije že pred enim letom in pol. Princ je končno naglašal, da bodo ogrske razmere zavlekale volilno preosnovo tudi v naši državni polovici.

OGRSKE ZADEVE.

Ogrski vladni list je objavil imenovanje 32 novih višjih županov in priobčil upokojitev 7 višjih županov.

»Bud. Hirlap« objavlja odlok ministra Apponya, ki naroča načelnikom uradov, naj se vzdrže vsakega vplivanja na volitve.

Včeraj je bilo na Ogrskem 400 volilnih shodov. Izvzemši Wekerla so nastopili vsi ministri.

V katoliški ljudski stranki je nastal spor, ker zahteva del stranke, da naj stranka prizna načela iz l. 1848 in naj zapusti načela iz l. 1867.

STAVKA RUDARJEV.

Labinj, 21. aprila. Osrednja organizacija na Dunaju je sklenila, da podpira stavkujoče rudarje v Labinju, dokler se ne udajo podjetniki.

NOVI OGRSKI MINISTER ZA HRVASKO.

Za hrvaškega ministra na Ogrskem je imenovan sin nekdanjega hrvaškega ministra Geze Josipovič, ki je star 50 let.

VOLIVNA PREOSNOVA.

Včeraj sta se posetovala Gautsch in Derschatta o volivni izpremembi in pa o novem položaju na Ogrskem. Listi poročajo, da je prenarodna vlada svoj prvotni načrt o volivni preosnovi in da predloži prenarejo volivne preosnove odesku za volivno preosnovo. Dunaj dobi 4 nove poslance, nižjeavstrijska industrijska mesta pa tudi 4 nove poslance. Glasilo čeških agrarcev »Venkov« priobčuje članek nekega mladočeškega poslanca, ki svetuje, naj češki agrarci in mladočehi nastopajo skupno v zadevi volivne preosnove.

SLAVLJE TIROLSKE.

19. t. m. je vzbjel cesar odposlanstvo tirolskega deželnega komiteja za slavlje v spomin na hrabre boje leta 1809. Nad slavnostjo je prevzel pokroviteljstvo cesar sam.

RUSIJA.

Na poveljnika kališkega polka je bila vržena bomba, ki jo je vjel v roke in si tako rešil svoje življenje. V Javorsnici so oplenili roparji neko posestvo in oropali 4000 rubljev.

NOVO RUSKO POSOJILO.

Carjev ukaz ruskemu fin. ministru z dne 4. apr. 1906 določa, da najame Rusija posojilo v nominalni vrednosti 843,750.000 kar je enako z 133 milijonov kron. Obligacije se bodo izdale na ime in sicer v vrednosti 500, 2500 in 5000 frankov. Obresti se bodo plačevale vsakega pol leta. Dolg se pokrije do 18. aprila 1956 in sicer po zrebanju, ki se bo vršilo vsako leto 19. januarja. Do 18. apr. 1916 se dolg ne more odpovedati in ne konvertirati. Obligacije in kuponi so za vedno prosti vsakega ruskega davka.

KULTURONOSCI NA DELU.

Vsenemški poslanec Jägler namerava jutri vložiti v avstrijski zbornici nujni predlog, v katerem zahteva, naj uvedejo obvezno sežiganje mrličev. K šolskim in zakonskim vprašanjem pride torej še vprašanje o sežiganju mrličev.

KRONANJE NORVEŠKEGA KRALJA.

V včerajšnji seji norveškega stortinga so prečitali pismo državnega ministra, ki na znanja, da je določil kralj za kronanje 22. junij.

MEDNARODNA ZVEZA POLJEDELSKIH ZADRUG.

Na kongresu nemških, avstrijskih, švicarskih in italijanskih zvez so sklenili ustanoviti mednarodno zvezo poljedel. združenih zvez. Namen mednarodne zveze je zblizati evropske poljedelske združene zveze in medsebojno podpirati poljedelsko združništvo.

OTEŽITEV ZAKONSKE LOČITVE V AMERIKI.

Med tem ko delajo v Avstriji nazadnjaški framasoni na zakonsko ločitev, ki pomenja nazadovanje v kulturnem oziru, pa najsvobodnejša država na svetu, Zedinjene države, delujejo, kako bi otežile zakonsko ločitev. Najvišje vašingtonsko sodišče je odločilo, da je zakonska ločitev veljavna le, če stanujeta oba zakonska v dotični državi. Na ta način način nameravajo omejiti število zakonskih ločitev, ki jih sicer ne morejo popolnoma prepovedati, ker nimajo še tozadevnih zakonskih določil.

Dnevne novice.

Shodi „Slovenske Ljudske Stranke“.

Ob sklepu lista smo dobili poročila o shodih „Slov. Ljudske Stranke“, ki so se vršili včeraj na Brezovici, v Kropi, v Kamni gorici in št. Lambertu. Poročila priobčimo jutri. Vsi shodi so se izvršili v najlepšem redu in veliki navdušenosti.

Tretji slovenski katoliški shod in Čehi. Češki katoliški list „Čech“ v dobesednem prevodu prinaša oklic na III. slov. kat. shod in ga v prav toplih besedah pozdravlja. K sklepu pripomnjuje, da se je praški nadškof dal pri drugem slov. kat. shodu zastopati po kanoniku dr. Tumpachu. Zato izraža željo, naj bi se Nj. Eminenca tudi letos udeležila teženj bratskega slovenskega naroda, „kateri nam je v mnogem oziru vzor katoliškega dela“.

+ Obrtniki in volilna reforma. Ker med kmeti liberalci nimajo itak nobenega upanja več, pa se obesaajo na mestne obrtnike ter jim lažejo, da jih hočejo „klerikalci“ s „kmečko povodnjo“ zadržati. A naj obrtniki le odpró svoje oči in naj izpregledajo! Pred vsem morajo priznati, da so sedaj kar mogoče najslabše zastopani. Disciplinirani notarji, uradniki in liberalni advokati so zdaj njihovi bogovi, in ti niti ust ne odpro nikdar za obrtnika. Več kakor polovica obrtnikov na Kranjskem prebiva na deželi in v industrijalnih krajih — zakaj pa tam liberalci ne privoščijo več mandatorov Pri dr. Tavčarjevem shodu v Novem mestu se je zopet videlo, da hočejo liberalci samo take volilne okraje, kjer bi obrtniki delali le štafažo za uradniške liberalne kandidate. A zaveden obrtnik bo pokazal vrata tej gospodi, ki ga le izkorišča!

— Smrtna kosa. V Ameriki je umrl lastnik tiskarne in urednik „Coloradskih Novic“ g. M a k s B u h. — V Ljubljani je umrl bivši mesarski mojster g. J a n e z L e b e n, star 69 let. — Umrl je mornariški komisar g. A l o j z i j S i m e c. — V železnikih je umrl ondoini tovarnar g. A v g u s t N o v a k, star 39 let. — V Japeljevih ulicah v Ljubljani je umrla strojevodja žena M a r i j a n a T e r p i n. — V Šenčurju pri Kranju je umrl posestnik in trgovec g. F r a n c P e r š i n. Pogreb bo v sredo ob 3. uri popoldne.

— Poročila se bo jutri v Krškem gđc. P o l d i G r e g o r i č, hčerka gosp. Frana Gregoriča, v Krškem z g. Francem baronom Lazarinijem, c. kr. okrajnim komisarjem. — Danes je v Gradcu poročil dr. T o m a R o m i h učiteljico Ano Š m i d i n g e r.

— Državne ustanove za obiskovalce obrtnih šol. Za prihodnje šolsko leto razpisuje naučno ministrstvo več državnih ustanov za obiskovalce obrtnih šol. Ustanove znašajo za ljubljansko c. kr. umetno-obrtno strokovno šolo 40 K na mesec in veljajo za vso učno dobo. Te ustanove so osobito tudi namenjene o b i s k o v a l c e m z i m s k i h kurzov za stavbne obrtnike (zidarje, tesarje in kamnoseke). Prošnje na take ustanove je nasloviti na naučno ministrstvo, vložiti pa jih je najkasneje do 15. maja pri ravnateljstvu onega zavona, v katerega želi prosilec vstopiti. Prošnji morajo biti pridružene naslednje priloge: Krstni list, domovinski list, učno ali delavsko izpričevalo (če se prosilec zglaša za vstop v zimsko kurzo za stavbne obrtnike), zadnje šolsko izpričevalo in ubožni list. — S tem opozarjamo naše čitatelje na zgoranje ustanove s pristavkom, da daje vsa potrebna pojasnila v tej zadevi drage volje ravnateljstvo c. kr. umetno obrtne strokovne šole v Ljubljani.

— Smrt na potu. Vračajoč se domov je v Divači dne 19. t. m. umrl namestniški komisar iz Gradca gosp. d r. I v a n v i t e z p l.

R ü c k e n b a c h v 28. letu svoje starosti. Iskal je zdravja v Malem Lošnju. Bolan se je v družbi svoje soproge vrnil domov, a vožnja ga je toliko izmučila, da je v Divači iz železn. voza izstopil in še isti dan umrl. Mrtvega so potem pripeljali v Gradec.

— Nov železniški most delajo pri Svetju. Zgradili bodo tik sedanjega železnega novega, ki bo tudi iz železa. Postavljen bo na leseno podlago. Ko bo narejen, bodo stari most odmaknili proč, na njegovo mesto pa postavili novega. Zgodilo se bo to tako naglo, da ne bodo vlaki prav nič imeli zamude.

— Temelj novi katoliški cerkvi so včeraj slovesno položili v Opatiji

— Imenovanje. Gosp. dr. H i l a r i j Z o r n, c. kr. profesor verouka na goriški realki, je imenovan udom c. kr. dež. šolskega sveta za Goriško.

— Furlani in volilna reforma. Po agitaciji iz Gorice sklepajo občinski sveti v Furlaniji resolucije, da bi dobili Lahi na Goriškem 3 poslance za državni zbor. V tej resoluciji se sklicujejo tudi na — višjo kulturo!

— Promet s tujci na Notranjskem. V Cerknico, Planino in Dol. Logatec pride letošnje poletje, soditi po došlih poročilih, zopet obilo tujcev letoviščarjev, ki bodo ostali ondi 6–8 tednov. Tujci pridejo iz Gorice, Trsta in Istre.

— Vojaške vesti. Umirovljen je podmaršal F r i d e r i k T h i e l e, ravnatelj artiljerijskega arsenala na njegovo mesto je imenovan podmaršal Jan Schwab, do zdaj ravnatelj smodnišne tovarne v Blumau. — Odlikovani so bili v priznanje dolgoletnega, posebnostno plodnega delovanja pri krdelu: Stotnik L o v r o C o v i n lovsk. bat. št. 7, z vitežkim križcem Fran Josipovega reda; stotniki Filip G h e r i, pešp. št. 17, Viljem pl. M a s c h k e, pešp. št. 7, O t m a r K a i l e r, pešp. št. 87 in Janko T r a m p u s, pešp. št. 47, z vojaškim zaslužnim križcem. — Z izrazom najvišje zadovoljnosti so bili odlikovani: Nadporočniki Viktor F r i t s c h, pešp. št. 47, R i c h a r d K l e i n o s c h e g, pešp. št. 27 in Anton M a l i n a, pešp. št. 47. — Z zlatim zaslužnim križcem s krono sta bila odlikovana: Vojaški oskrbnik oficijal Fran J u g o v i c, od voj. oskrb. sklad. v Kotoru in vojaški nadživnozdravnik Ferdinand M l a k a r, od dragonskega polka št. 14.

— Učiteljsko društvo za šol. okraj Rudolfovo ima dne 3. maja t. l. ob 1. uri popoldne v šolskem poslopju na Toplicah svoj redni letni občni zbor. Spored: 1. Dr. H u b a d o šolski higijeni. 2. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju preteklega leta. 3. Poročilo blagajničarice o društvenem računu. 4. Volitev delegatov k skupščini „Zaveze“ v Šoštanju. 5. Volitev novega odbora na podlagi novih odobrenih pravil. T. č. predsednik: Viljem G e b a u e r.

— Na Notranjskem je včeraj parkrat strela udarila. Na Gorenjskem so imeli okolu Kamnika in Kranja ploho.

— Logaška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je včeraj s svojo veselico dobro uspela. Spored se je izvršil v splošno zadovoljnost, pevci pa so eksaktno dovršili svojo nalogo. Materijalni uspeh je zelo ugoden.

— Generalni vikar jezuitskega reda. Kakor poročajo iz Rima, je določen generalnim vikarjem jezuitskega reda (do izvolitve novega generala) pater Freddi, doslej asistent umrlega generala patra Martina.

— Cesar pri otvoritvi nove železnice. Kakor čujemo, utegne biti slovesna otvoritev nove železnice okoli 15. julija. Bajje pride k otvoritvi cesar sam ter se popelje od Jesenic v Trst, kjer se ukrca, da prisostvuje potem velikim mornariškim manevrom v Jadranskem morju.

— Črnovrška mlekarja še vedno živi, dasi nima mleka, pač pa dosti dolgov. Iz spanja je vzbudil črnovrški Vezuv nadebudni Silvester, ki je vzel v roke čopič, s katerim hoče pobarvati desko propale mlekarne z zeleno barvo upanja. Geslo novi liberalni bratovščini je: S a m o p o m o č. Lep nauk to za ljudi, ki si sami pomagajo v temni noči ob litrovi svetilki ter prodajajo maslo črnovrške mlekarne »Notranjcu«. Uharji si polnijo glave s prepe-relo slamo ter mažejo okoli ust z maslom propale mlekarne. Dober tek!

— Konec narodnega radikalizma in narodnega ponosa. „Gorica“ piše: A. Gabršček, lastnik „Soče“, po kateri je leta in leta oznanjeval narodni radikalizem ter pozival goriške Slovence, naj vedno in povsod očitujelo svoj narodni ponos, je odprl minole dni v prostorih „Trgovskega doma“ neko botežo. — S to botežo je, kakor se samo ob sebi razume, v tesni zvezi njegov žep in ker se gre tu v prvi vrsti za njegov lastni žep, pozabil je na vse svoje pridige o narodnem radikalizmu in o narodnem ponosu in dal si je napraviti na svojo botežo na glavno ulico nemški in italijanski napis, ne meneč se za to, da li oskruni ali ne s tem poslopje, ki ima pričati vsem mimoidočim o narodnem ponosu goriških Slovencev. To smo tudi le tako hoteli mimogrede omeniti, da izve naše slovensko ljudstvo, koliko sme verjeti ljudem a la Gabršček ter njih radikalizmu in pa narod-

nemu ponosu. Tem ljudem ni na svetu nič drugo mar nego le njih žep, in takim ljudem ne sme naše ljudstvo zaupati.

— Utopljenca so potegnili iz Drave v Trčovi. Imel je pri sebi „Landsturm-pass“ glaseč se na ime I. (?) Skofič iz Kaniže, župnija Jarenina.

— Samomor neznanke. V sredo popoldne se je v bližini Opatije na sprehodu ustrelila neka mlada gospa, ki je prišla v Opatijo velikonočne praznike ter se tam naselila v neki privatni vili. Našli so pri nji poročni prstan, na katerem sta bili vrezani črki E. B. ter dan poroke t. j. 15. jul. 1905.

— Lov na divje peteline. Tudi letos se je udeležil nadvojvoda Jožef Ferdinand lova na divje peteline v lovskih občinah Selce in Sorica g. Perlesa od 17. do 21. t. m. Nadvojvoda je bil tako srečen lovec, da je ustrelil neko jutro štiri divje peteline. Skupno so ustrelili 12 divjih petelinov.

— Občni zbor „Dramatičnega društva“. V naše sobotno potočilo o tem zboru vrinila se je po krivdi stavca na stroju mala netočnost s tem, da je bil izpuščen cel stavek. Tam je rečeno, da se je izrazil gosp. dr. N o v a k „naj bi pisatelji prevode iger prepuščali brezplačno“. S tem popravljamo, da je to predlagal prof. kand. K o b a l, kakor nam je naš poročevalec tudi pravilno poročal, a je tiskarski škrat zamenjal imen.

Ljubljanske novice.

Ij O potresu v San Francisku in njegovih vzrokih bo predaval jutri točno ob pol 8. uri zvečer v „Slov. kršč. socialni zvezi“ č. g. kanonik S u š n i k. Občinstvu bodo vpogled tudi slike nesrečnega mesta.

Ij Panorama-Kosmorama. Pretekli teden gledali smo mogočeno stolicu ruskih carjev in občudovali nje krasoto; v primerni izpremibi vidimo tekoči teden bivališče naše, avstrijske cesarske rodbine, prekrasni grad S c h ö n b r u n n s s slavnoznanim zverinjkom. Kdo je bil na Dunaju, pa ni videl Schönbrunna! No, pa v isti natančnosti si lahko ogledamo ta kraj, grad, prekrasne dvorane v njem, parke in nasade, zlasti pa bogati zverinjak, v p a n o r a m i k o s m o r a m i pod „Narodno kavarno“. — V Ljubljani že dolgo ni bilo zverinjaka; v panorami so raznovrstne zverine, štirinožne in dvonožne, krilate, videti sicer ne žive, a vendar v tako naravni plastiki, da jih bo zlasti šolska mladina vesela, posebno ker se živih včasih boji, teh se pa ni treba.

Ij Nova lekarna g. Bohinca na oglu Rimske in Bleiweisove ceste bo obsegala okrožje Gradišča, Vič-Glince, Brezovico in sosedne vasi, bo torej ustrezati morala 10 do 12 tisoč prebivalcem.

Ij Glavni letošnji nabor za mesto Ljubljana se prične v petek 27. aprila ob 8. zjutraj in se vrši tri dni (petek, sobota in ponedeljek). Na to opozarjamo stavodolžne mladeniče r. l. 1884, 1885 in 1886, ki bi vajo v Ljubljani in so bodisi sem pristojni ali drugam.

Ij Tukajšnja gluhonemuica šteje letos 36 gojencev — 24 dečkov in 12 deklic; nastavljenih je pet učnih moči.

Ij Stavka se je danes pričela v K o z l e r j e v i p i v o v a r n i. Delavci zahtevajo 15 odstotkov zvišanje plače.

Ij V Ljubljano je skočil danes znani ljubljanski „brivec“ Burger. Iz vode ga je potegnil mitničar. Odpeljali so Burgerja v vozu za odgonce na magistrat.

Ij Železno ograjo na kameniti podstavi dobi prihodnje dni novi del Bleiweisove ceste. Zidarska dela so že dovršili.

Ij Slike nesrečnega mesta San-Francisko se vidijo v oknu našega upravnništva.

Položaj v San Francisku.

Ljudstvo je splošno mirno, vendar so slučajni blaznosti zelo številni. Vojaško vodstvo pekarn in mlekarne deluje izvrstno, vendar so cene kruha silno poskočile. Hleb velja 2.50 gld. in ena zemlja 1 gld. Maloštevni vlaki, ki vozijo potnike iz San Franciska, delajo to brezplačno. Danes ali jutri bodo poskusili odpreti prve trgovine. Železnišna društva so sklenila, da so za nedoločen čas vse pošiljatelj v San Francisko brezplačne. Cirkus Barnum in Barley je poslal po newyorških cestah sto voz, ki so pobirali za San Francisko denar, živež in obleko.

V San Francisku se je oblastim posrečilo poškodovani vodovod spraviti v red in požar zadušiti. Milijonarji, katerim je razdejal palače in vile potres ali ogenj, so se izrazili, da so pripravljani takoj zopet zidati vse na novo.

Pomanjkanje vode se je s popravo vodovodnih cevi zmanjšalo. Hrana prihaja po vlakih.

Ustreljeni tatovi.

Četa tatov je v San Francisku poizkušala najti 20 milijonov dolarjev, ki leže pod razvalinami izdelovalnice denarja in jih straži vojaštvo. Med vojaki in tatovi je prišlo do boja in izmed zadnjih je bilo 35 ustreljenih.

Razdejanje umetnine.

Pri standfortski visoki šoli, ki se je podrla, znaša škoda 4 milijone dolarjev. Posre-

čilo se je vendar rešiti več dragocenih knjig in zbirke

Knjižnica Adolfa Sutroza je izgubljena. Imela je v posesti silne dragocene rukopise, med drugim prvo izdajo Shakespearja, tiskovine Gutemberga in bavorske samostanske rokopise iz 9. stoletja.

Pomoč.

Fond v pomoč mesta San Franciska znaša 10 milijonov dolarjev. Kongres ga bo jutri Zavarovalna društva.

Iz krogov zavarovalnih društev se poroča, da bodo znašale svote, ki jih je treba izplačati, najmanj 140 milijonov dolarjev. Večino te svote je treba izplačati vsaj v dveh mesecih.

20 društev je vsled ogromne odškodnine primoranih svoje zavode opustiti. Tri ali štiri društva so se neki takoj izjavile za insolventna.

Na shodu načelnikov zavarovalnih društev se je sklenilo, da plačajo društva samo tisto, ker so brezpogojno dolžna plačati.

Zopetno zidanje San Franciska.

Newyorške tvrdke za zidanje železnih zgradb so odposlale v San Francisko veliko število svojih inženjerjev in uradnikov. Mesto prično takoj zopet graditi. Zgradbe bodo večinoma železne, ker je take po San Francisku potres najmanj poškodoval.

Predsednik Roosevelt

se poda še tekom tega tedna z vsemi svojimi ministri v San Francisko.

Poročila pariških listov.

Dopisniki raznih pariških listov trdijo, da je položaj v San Francisku obupen. Lakota še ni odstranjena, ker še niso mogli dospeti tja vlaki z življenskimi sredstvi. Vsi železniški tiri so na daljavo 50 km. razdejani. Tudi kanali za odtokanje so poškodovani in odtokanje samo zadržano. Vsled tega se širi po več krajih silen smrad. Nevarnost za epidemijo je silno velika. Odsek za splošno varstvo je dal na razpolago vse svoje ladje ob morskem bregu.

Nepokorne ljudi obešajo.

Mnogo ljudij, ki so se upirali splošnim naredbam oblasti, so obesili. Med njimi je največ Japoncev. Neki tujec, ki ni razumel angleško, je bil od vojakov teško obstreljen.

Danes došla poročila.

San Francisko, 23. apr. Ogenj je dil včeraj omejen na majhen prostor ob morju, pol milje daleč od postaje. Zapadni okraj City je varen, istotako postaja.

Zadnjo noč je peljal po obmorski železniški progi prvi vlak southerne pacifične železnice iz Los Angelesa in San Jose-ja v San Francisko. Vlaki vozijo zdaj razmeroma pravilno. Poškodovane proge popravljajo. — Poškodovane proge popravljajo. Upajo, da se prične promet kmalu.

Danes opoldne smo dobili poročilo, da je ogenj v San Francisku popolnoma udušen. Žrtev je deset tisoč.

Potresi.

Iz S i j e n e na Laškem poročajo o močnem potresu dne 21. t. m. Zemlja se je tresla trinajstkrat in je naredil potres veliko škode, osobito v Poggibonsi, kjer je poškodovana zgodovinska komunalna palača. Prebivalstvo je zapustilo stanovanja in prenočilo na prostem. Ponesrečil ni nihče. Tudi v T a r a n t i so čutili dne 21. t. m. ob 6 uri 50 min. zvečer potresni sunek.

V F i r e n c i in okolici so čutili 21. t. m. med 7. in 8. uro več močnih potresnih sunkov. V C o l l e je poškodovanih več hiš. Tudi v O p a t i j i so čutili potresni sunek.

V noči na 21. april je bil v Pečuhu potresni sunek, ki je trajal 21 sekund.

Tudi v C l e v e l a n d u v Ameriki so čutili potres.

Včeraj zvečer so bili v T a r a n t o potresi. Vezuv je miren.

Iz slovanskega sveta.

sl Nove volitve na Hrvaškem bodo začetkom maja.

sl Pogorela je v Zagrebu tovarna za špirit Rechnittner. Škode je 150.000 K.

sl Spomenik Zmaja Jovana Jovanovića. Društvo srbskih književnikov, novinarjev in umetnikov je razposlalo poziv med srbski narod za nabiranje donoskov, s katerimi naj bi se postavil spomenik Zmaju Jovanoviću.

sl Kandidati Slovakov na Ogrskem. »Slovensky Tyždennik« prinaša v št. 13. t. m. imena kandidatov, s proklamacijo na Sloake gledé postopanja pri bližajočih se volitvah. V proglasu se pozivlja na boj za splošno in enako volilno pravico, za vptrebljavanje materinskega jezika po sodnijah in uradih itd. Kandidiral bo Milan Hodža, urednik »Slov. Tyžd.« v Kulpinu, Ferdiš Furiga v Stupovi in dr. Vavro Šrobar v Ružanberoku. Treba je kandidirati na 17 mestih.

sl Proti Gorkemu. Amerikanci so v zadnjem času proti Gorkemu zelo ogorčeni. Večina hotelov, po katerih je Gorki stanoval, ga je odslovilo. Vzrok takemu ogorčenju je vest, da je Gorki zapustil doma nepreskrbljeno ženo in otroke in hodi zdaj po Ameriki z gledališko igralko Andrejevno. Gorki trdi, da so vsega krivi ruski tajni policaji, ki ga zasledujejo.

sl Profesor Masaryk, katerega je tožilo 308 čeških veroučiteljev, ker je dejal, da so plačani uradniki, je bil oproščen. Sodišče je

bilo mnenja, da se ne more popolnoma pre-
pričati, ako je Masaryk dotični izrek res tako
storil, kakor se glasi v tožbi.

Sl. Slikarska razstava v Belgradu.
Prvi dan srbske Velike noči otvoril je kralj
Peter v prisotnosti ministra notranjih poslov
in narodnega gospodarstva in še mnogih
drugih odličnih oseb prvo razstavo srbskih
slikarjev in kiparjev. Razstveni paviljon srb-
skega poljedelskega društva je razdeljen v
več oddelkov, od katerih ima vsak umetnik
svojega. Vse je urejeno kar [najboljše. Raz-
stavili so: Murat, Trifunović, D. Pavlović, Vu-
kanović, Vukanovića, Ranošević, Paška Vu-
četić, Džoka Jovanović, Vojnović in Nadežda
Petrović. Na razstavi je dokaj krasnih pred-
metov, kakor več Jovanovičevih del in Vu-
kanovičeva slika „Kako se moli Boga“. So pa
tudi vmes take slike, ki ne spadajo na raz-
stavo. Dozdaj je bila razstava dobro obisko-
vana.

Telefonska in brzojavna poročila.

VOLITEV NA SPODNJEM ŠTAJERSKEM.

Rogaška Slatina, 23. aprila. Dne
22. aprila je sklenil odbor »katol. političnega
društva« v Slatini enoglasno, da bo nasled-
nik Žičkarjev za 5. kurijo č. g. dr. Ant. Ko-
rošec, urednik v Mariboru.

VOLILNA REFORMA V DRŽ. ZBORU.

Dunaj, 23. aprila. Danes je Gautsch
konferiral s Pacakom in Kramarom v zadevi
kompromisa pri volilni reformi. Čuje se, da
predlagati naslednji kompromis: Število po-
slancev se pomnoži še za 10 galitskih poslan-
cev, dalje dobe še Čehi 1, Italijani 1, Nemci
12 poslancev in sicer 4 na Dunaju, 4 na Nižje
Avstrijskem, 1 v Šleziji, 1 na Češkem, 1 v
Lincu in 1 v Kočevju.

Dunaj, 23. aprila. Vesti o parlamentari-
ziranju kabineta se tudi danes razširjajo. Kot
ministerske kandidate se imenuje Pacaka,
Lichtensteina, Derschatto, Bilinskeja. Ako
bodo te vesti resnejše kot zadnjič, se bo kma-
lu videlo.

Aš, 23. aprila. Včeraj je bil tu shod
Vsenemcev, na katerem so Vsenemci napove-
dali najljubejši boj Gautschevi volilni reformi.
Vsenemci so izjavljali, da doživi državni zbor
viharje, kakersnih še ni doživel. Vsenemci
bodo z vsemi sredstvi poizkušali strmoglaviti
Gautscha in bodo poizkusili tudi sredstva,
pod katerimi je padel Baden. Schönerer je
poslal shodu-brzojavko, v kateri se proglaš-
a kot najboljšega moža vzhodne marke, ki je
doživel le nehlajnost. Shod je sprejel to
brzojavko deloma s »Heil« klici, deloma s kro-
hotom.

POSLANEC KRAJCOVICS UMRL.

Zagreb, 23. aprila. Bivši sekcijski šef
poslanec Krajcevic je umrl.

KRVAVI DELAVSKI BOJI NA FRAN- COSKEM.

Lens, 23. aprila. V Lievinu so stavku-
joči porušili most in zažgali več mlinov. Na

kolodvor v Lens je sinoči dospelo 13 vlakov
z vojaki. Tudi v Bille-Montigny so stavkujoči
hoteli razdreti železniški tir, a dospela pehota
jih je razpodila. Pri spopadu je bil ranjen z
bajonetom en delavec. Pri vasi Tritte je 5000
delavcev obmetavalo vojake s kamni. Več
vojakov in delavcev je ranjenih.

NESREČA V COURRIERESU.

Lens, 23. aprila. Ogenj v rudnikih cour-
rierskih je udušen. Doslej so spravili na dan
424 trupel, a po raznih hodnikih jih pod ze-
mljo leži še 676.

Najvišji „nebotičnik“ v New Yorku.
V deželi „nebotičnikov“ bo čim bo dogra-
jeno novo Singerjevo poslopje, ki ga da gra-
diti Singer Manufacturing Company v New
Yorku, samo še eden „nebotičnik“ in ta bo
ravno to poslopje. Dosedanji nebotičniki New
Yorka bodo nasproti temu tako majhni, da
bodo komaj še zaslužili to ime. Novo po-
slopje Singer Manufacturin Company, katere
izvrstni originalni Singerjevi šivalni stroji se
dobivajo tudi na tukajšnjem trgu, bo visoko
594 črveljev in bo doslej najvišje poslopje
Park Row presegalo za 212 črveljev. Spodnji
del novega Singerjevega poslopja bo imel
15 nadstropij, nato pa se bo vzdigoval še
stolp s 45 nadstropji. Izvzemši Eifflov stolp
bo Singerjevo poslopje najvišje na svetu.
Gradnja bo stala okoli 1 in pol milijona dol-
larjev. Poslopje bo zgotovljeno v dveh letih.
909—1

30.000 kron znaša glavni dobiček lote-
rije za dom cesarice Elizabete. Na to opozar-
jamo cenjene čitatelje z dostavkom, da se vrši
žrebanje nepreklicno 17. maja. Priporočamo
to domorodno in humanitarno podjetje v pod-
poro z nakupom srečk po 1 K.

Žalostnega srca naznanjamo sorod-
nikom, prijateljem in znancem, da je
umrl v Ameriki naš presrečno ljubljani
sin, brat, oziroma soprog in oče, gosp.

Maks Buh
lastnik tiskarne in urednik
„Coloradskih Novic“
po daljšem bolehanju, v 34. letu, pre-
viden s sv. zakramenti.
V Ljubljani, 23. aprila 1906.

Jakob Buh, oče. Ana Buh, mati.
Ivan, Josip, Pavla, Franc, bratje
in sestra. 913
Brez posebnega obvestila.

Priporočamo svoje priznane **izborna**
kolesa po raznih cenah; vedno v zalogi
tudi že **rabljena kolesa.**

Edino zastopstvo

najbolj slovitih tovarn:

:: **Dürkopp & Co., ::**

**Styria tovarna za kolesa (Puch
& Co.) Oesterr. Waffenfabrik.**

Stara kolesa se zamenjajo.

Ivan Jax & sin, Ljubljana, Dunajska c. 17.

**Kupujte
narodni kolek!**

Hiša

poleg nje lep
vrt, se **proda**
pod ugodnimi
pogoji

na Lžanski cesti 20 v Ljubljani. 906 1—1

Potrjim srcem naznanjava vsem
prijateljem in znancem pretežno vest,
da je vsemogočni Bog najinega bla-
gega očeta

Janeza Leben
bivšega mesarskega mojstra v Ljub-
ljani

po dolgi, mučni bolezni, previdelega
večkrat s sv. zakramenti za umirajoče
v 69. letu starosti, danes poklical v
boljšo domovino.
Pogreb predragega rajnika se bo
vršil na Libušnjem dne 24. t. m. ob
7. uri zjutraj.
Dragega pokojnika priporočava v
molitev in blag spomin. 907
Na Libušnjem, 22. aprila 1906.
Franc Leben **Ivan Leben**
mesar. kurat.
Posebna naznanila se ne izdado.

Zdravilišče Toplice
na Kranjskem, dol. žel. postaja Straža-Toplice.

Akratorvrec 380 C. Voda za pijačo
in kopanje. Izredno uspešno proti trganju,
revmi, ischias, nevralgiji, kožnim in ženskim
bolezni. Velike kopelji, separirana kopališča
in močvirna kopališča. Bogato urejene sobe
za tujce, igralne in družabne sobe. Zdravo
podnebje. Gozdov bogata okolica. Dobro
in cene restavracije. Sezona od 1. maja do
1. oktobra. Prospekte in pojasnila daje brez-
plačno.

912 8—1 **Zdraviliška uprava.**

Pomočnik

ki je dobro izvežban **krojaškaga** obrta
se **takoj sprejme** v trajno delo.

908 3—1 **J. Mikolič, Rudolfovo.**

Odda se hlev

za mesec majnik, prostoren za dva konja
in zraven spadajoče shrambe. 914 1—1

Poizve se v **Prisojnih ulicah 7**
(na Friškovicu) v I. nadstropju.

Tvrdba J. Perdan v Ljubljani,
Cesarja Jožefa trg šte. 12

ima vedno **veliko zalogo**

**dovskega in trbovljskega port-
land in roman cementa**

po najnižjih cenah.

911 3—1

2291 117

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, sestavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in ekskomptuje

izšebane vrednostne papirje in vnovčuje
zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Ekompit in inkasso menio.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predujme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal
izgubi.

Borona naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od
dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Občni zbor „Slovenskega planinskega društva“.

Ta po številu XIV. redni občni zbor vršil se je v soboto ob primerni udeležbi slovenskih planincev v »Narodnem domu«. Otvoril ga je načelnik gospod profesor Orožen, ter v prvi vrsti pozdravil navzočega častnega člana gospoda Kocbeka, ki je prihitel z daljne zelene Stajeske na ta shod. V svojem nagovoru povdarja napredek društva, oziraje se zlasti na Primorje, v prvi vrsti tržaško podružnico. Spominja se tudi umrlih, za slovensko planinsko društvo zaslužnih članov, ter pozivlje navzoče, da v znak sožalja vstanejo raz sedežev kar se je zgodilo.

Iz obširnega in vrlo natančno sestavljenega poročila tajnika osrednjega odbora slovenskega planinskega društva g. Hauptmanna povzamemo sledeče:

Društvo je tudi v preteklem letu napredovalo in vsestranski delovalo. Članov je šlo skupno 2438, — 306 več, kot lani; izmed članov pripada jih 605 osrednjemu društvu in 1878 podružnicam. Umrlo je 8 članov: so-proga družbenega načelnika, gospa Fani Orožen, dalje gg. postajni načelnik v p. Resman, dr. Glančnik, profesor Vavrč, Zor, Naglas, dvorni svetnik v p. dr. Krek in L. Jeran. Društvo je posvetilo vse moči v pospešitev slovenske turisticke. Priredilo je poleg manjših dva večja izleta, in sicer v Vrata-Aljažev dom-Razoro-Triglav, ter k otvoritvi Kadilnikove kočice na Golico. Izvršile so se razne naprave, tako v Vratih basin za kopanje in na Kamniško sedlo po načrtu gospoda profesorja Frischaua nova, krasna pot. Na Kumu se je napravil vodnjak, Kadilnikova kočica je dobila novo opravilo, razširila se Orožnova kočica na Črni prsti itd. — Promet vedno raste; vse društ. kočice so v najlepšem redu. — Društveno glasilo »Planinski Vestnik« se rado čita ter se tiska v 2200 izvodih.

Da se dobi zanesljivih gorskih vodnikov, ustanovil se je v Ljubljani zanje strokovni tečaj. Poročilo omenja 80letnice starostne slovenskih turistov g. Kadilnika.

Podružnici ima društvo 16, ki so po večini lepo napredovala; novi sta ona v Litiji in pa Posavska s sedežem v Sevnici.

Društvo je uživalo velikušno podporo raznih faktorjev; tako je je krepko podpiral visoki deželni zbor, ki je za leta 1902 do 1905 naklonil (a ne izplačal!) — splošen smeh — 4000 kron. Visoko ministrstvo notranjih zadev podarilo je za gradnjo ceste v Vrata 2000 kron, mestni zastop Ljubljana redno podporo 600 K in izredno za nabavo stereoskopskega foto-grafskega aparata 200 K, železniško minist-rstvo 300 K; razven tega več daril in podpor od zasebnikov, med temi gospod Kadilnik 200 K.

Vsem tem in pa narodnemu ženstvu zahvala!

Iz poročila blagajnika g. Foersterja navajamo končne vsote: V letu 1905 je bilo prejemkov 26.650 K 37 h, izdatkov 26.464 K 96 h, torej prebitka 185 K 41 h. Premoženski izkaz osrednjega društva kaže: I. Aktivna: (hranilne vloge, pohištvo in zaloge, kočice, posestva itd.) skupaj 40.493 K 81 h; II. pasiva: (neplačani računi in posojila) 14.479 K. Skupna čista imovina znaša torej 26.014 K 81 h; lansko leto (1904) znašala je ta 20.499 K 85 h, torej v letu 1905 za 5514 K 96 h, kar kaže vsekakor lep gospodarski napredek.

Koče so imele dohodkov 1976 K 79 h ter so dajale n. pr. triglavska 7 odstotkov in Aljažev dom 6 odstotkov dobička.

Če dobi društvo podporo deželnega odbora in letno subvencijo po 1000 K, se bo kmalu iznebilo dolga.

Računi so bili na predlog g. Lindtnerja kot pregledovalca odobreni, ker so v popolnem redu.

Vsled obilice dela odstopil je dosedanj blagajnik g. dr. Foerster, ter je bil izvoljen na njegovo mesto inženjer g. Viktor Skaberne, ker je društvu potreben strokovnjak v tehničnih zadevah. Odstopivšemu g. dr. Foersterju se izreče ob živahnem pritrdjevanju zahvala.

Pri slučajnih predlogih oglasi se prvi gospod ravnatelj kmetijske družbe Pirc ter predlaga, naj se ustanovitelj in nad vse marljivemu tajniku »Slovenskega planinskega društva«, g. Hauptmannu za trud da primerno priznanje, ker je storil za društvo več, kot mu je velevala narodna dolžnost. (Živalno pritrdjevanje.)

Gospod Trstenjak omenja dva učenjaka, ki imata posebnih zaslug za slovensko turistiko; to sta g. prof. Seidl v Gorici, ki prireja knjigo, koji bodo predmet slovenske knjige in jo izda »Matica Slovenska«. Drugi učenjak je g. dr. Frischau, vseučiliški profesor v Gradcu, mož poštnjak, katerega so baš nedavno v aferi Richter lastni rojaki napadali; žal, da sta se temu pridružila celo naša rojaka gg. dr. Murko in Strekelj. Gospod Trstenjak dalje predlaga, naj občni zbor izreče g. prof. dr. Frischau posebno zaupnico, katero prečita. — Sprejeto.

Gospod Lindtner opozarja na krasen prostor ob Bohinjskem jezeru, katerega naj bi »Slovensko planinsko društvo« kupilo, da zida tam planinski hotel.

Gospod Korošec govori proti, g. Trstenjak za predlog z nasvetom, naj se za sedaj preskrbi vsaj potrebni svet.

G. dr. Švigelj stavi predlog, naj bi se uvedle znamke, slične koleku družbe sv. Cirila in Metoda, ne tej v konkurenco, ampak tako, da bi dobiček delili s to družbo. Bil bi to planinski kolek. Po kratki debati, v kateri so posegli glede tega predloga gg. Korošec, dr. Tominšek in Trstenjak, se sklene prepustiti

rešitev odboru, ki stopi v dogovor z družbo sv. Cirila in Metoda.

Daljša debata razvila se je o predlogu g. dr. Švigelja, naj bi se prirejali občni zbori vsako leto v drugem kraju in predlaga za prihodnje leto Jesenice.

Debata je bila dolga in skoro nepotrebna; nekateri govorniki so bili za predlog, drugi proti, kot ponavadi povsod.

Govorili so gg. dr. Tominšek, dr. Foerster, Trstenjak, Pustoslavšek in prelagatelj dr. Švigelj ter društveni načelnik g. profesor Orožen. Sklenilo se je, rešitev tega predloga prepustiti odboru.

Ustanovni shod „Društva slovenskih profesorjev.“

Nov napredek na polju združevanja moramo zabeležiti v slovensko kroniko. Preko 60 — za narodno prosveto vnetih in delavnih mož je zborovalo večeraj v »Narodnem domu« in položilo temelj imenovanemu društvu, ki postane ne le v stanovskem, ampak tudi v narodnem oziru veličanstven faktor, ako se začrtana ideja realizira, kar vsekakor pričakujemo.

Shod je otvoril in imenu pripravljalega odbora gosp. prof. dr. Ilešič, predstavil zastopnika politične oblasti g. dr. Zarnika ter naznanil, da sta oba nadzornika, gg. Levec in Hubad zadržana; odsoten je župan Hribar; ravnatelj g. Schreiner se je brzojavno opravičil, ker je zamudil vlak. Navzoči so ljubljanski ravnatelji gg. Senekovič in Černivec ter dr. Požar. — Gospod dr. Ilešič pozdravlja vse, zlasti (hrvaško) delegate iz Pazina. — Navdaja ga nada, ker je velika večina prijavila pristop društvu. V znešenih besedah s pravo pesniško dikcijo opisuje skupno vez, ki družijo slovenske profesorje. Značaji stoje trdno kot jeklo. Svoboden sam sebi naj posveti učiteljsko paznost učencu, kateremu naj bo učitelj pazen spremljevalec. Učitelj brez socialnega ideala ni učitelj. Poklic je delo za drugega, altrozem, čutstvo dolžnosti in odgovornosti; dolžnost, ki se poraja v naši duši, dolžnost zavesti odgovornosti. Sklicuje se na Komenskega, ki živi v naših dušah; ali naj bomo mi v mrtvilu?

Poročilo pripravljalega odbora prevzame dosedanj zapisnikar gospod profesor Vajda.

V obširnem poročilu pravi med drugim: Delo posameznika izgine; treba združiti. Glejmo organizacije srednješkolskih profesorjev med Čehi, Poljaki in Nemci. Čas in vera zahtevata preosnovo šole, tembolj pri nas, kjer je srednješolstvo šele v začetku. Treba pouka v materinščini v vseh predmetih.

Rešiti treba dvojno vprašanje. Prvo je stanovsko. Ali ima profesorski stan ugled in socialno stališče, ki mu gre? Ne! Sinovi »boljših« krogov niti ne stopajo v naš stan, le redkoma. Večinoma so profesorji nadarjeni kmetski sinovi in sinovi obrtnikov. Kakšna razlika! Drugo vprašanje se tiče našega naslova. Dandanes se že vsak učiteljski plesa imenuje »profesor«. Kako naj nastopa n. pr. suplent, ki ni nikamor všteti. Umevno je, da peša stanovski ponos, a tega je treba varovati. Naše društvo je prepotrebno in da se je ustanovilo, gre velik del zasluge gosp. drž. poslancu dr. Ploju, ki je pri ministristvu izposloval, da je obveljala naša zlasti glede poslovnega jezika in namena društva. Gospodu poslancu se izreče topla zahvala.

Danes se konstituiramo; našli smo na prvi poziv skoro polnoštevilni odziv. Skoro 200 nas je slovenskih profesorjev, a vsi moramo biti člani društva. Potem pa pristopimo k splošni avstrijski zvezi, ki šteje danes preko 4700 članov.

Dr. Ilešič prečita iz Belgrada dospelo brzojavko, pozdrav na skupnem sestanku zbranih bolgarskih in srbskih tovarišev.

Naslednja točka je bilo čitanje pravil. Naslov društva je: »Društvo slovenskih profesorjev«. Poslovni jezik bode slovenski in srbohrvatski. Namen društva je pospeševati pedagoško in obče znanstveno delovanje društvnikov; zastopati in braniti vse interese učitelstva in njim podobnih šol ter mu določati stališče v okviru narodnega življenja.

Sredstva v dosego tega namena: zborovanja in sestanki; publikacije, časopisi in izdaja šolskih knjig; peticije, ustanavljanje odsekov in podružnic; zveza s »Slovensko šolsko matico«.

Pri točki »članarina« se določi ta za sedaj 4 krone na leto; vpisnine ni.

Predsednikom je bil izvoljen g. profesor Orožen per acclamationem. Ostali odbor je trebalo voliti po listkih.

Gosp. dr. Oswald iz Gorice nasvetuje, naj se vrše občni zbori tudi izven Ljubljane in pa ob času počitnic. Obvelja.

Gosp. Nazor iz Pazina (hrvatski) pravi, da je naslov društva iznenadil pazinske tovariše. Istrski tovariši naj bi bili most med Slovenci preko Istre v Dalmacijo ter naj ima društvo odprta vrata tudi dalmatinskim kolegom. Ker pa se zove društvo »slovenskih« profesorjev, so ta vrata na pol zatvorjena.

Ker pa se je sprejel kot poslovni jezik itak tudi srbohrvatski, meni prof. Nazor, naj se društvo nazove »društvo slovenskih in hrvaških profesorjev«. S tem se odpro vrata Dalmatincem. V imenu zbora pazinskih profesorjev stavi formalni predlog, naj se glede premembe naslova pri prihodnjem obnem zboru stavijo konkretni predlogi. G. dr. Ilešič se strinja s tem nasvetom.

Dr. Brolih iz Pazina (slovenski) svetuje, naj društvo izpremeni naslov v »jugoslovansko društvo«.

Po kratki debati (dr. Ilešič, Vajda, dr. Brolih in prof. Orožen) se sklene, to zadevo prepustiti v končno rešitev odboru.

Govorili so med drugimi še gg. ravnatelj dr. Požar ter prof. Jos. Wester. Profesor Vajda pozivlje profesorske zbere posameznih zavodov, naj se zedinijo ter določijo posebne poverjenike, ki bodo obveščali odbor.

Dr. Brolih pozivlje zlasti one kolege, koje tlačijo pest na tujih zavodih, naj se polnoštevilno udeležujejo gibanja novega društva, da se širi vzajemnost. Nekaj posameznikov se bo pismeno povabilo. Gradec je priglasil že pristop.

Poleg predsednika g. prof. Orožna je voljenih v odbor osmero gospodov in sicer: ravnatelj Schreiner (Maribor); prof. Nazor (Pazin); dr. Oswald (Gorica); Vajda, dr. Ilešič, dr. Opeka, dr. Požar ter dr. Tominšek (Ljubljana). Teh namestnika sta gospoda: prof. Peterlin in dr. Lončar. Pregledovalca računov pa gospoda: prof. Fajdiga in dr. Korun.

Po razglasitvi skrutinija in izidu volitve zaključil je g. prof. Orožen ta pomembni shod. Novemu društvu pa kličemo tudi mi: vivat, crescat floreat!

Književnost in umetnost.

* »Zora«, glasilo katoliško-narodnega dijaštva ima v 7. številki naslednjo vsebino: Ivan Pregelj: Presvetlemu g. dr. Frančišku Sedeju, knezu-nadždoku goriskemu, metropoli slovenskemu, ob priliki Njogoega posvečenja, dne 25. marca 1906; Jos. Prevrat: Srednja šola in srednješkolsko dijaštvo. (Dalje); Zorislav: »Krst pri Savici« v pogledu na celotnost Prešernovih poezij (Dalje); Ivo Zoran: ... in dimidio dierum meorum; Marijan: Idilica; Ivan K.: Za narod; Glasnik: 26. prosinca 1906. — Nemiri na Ivovskem vseučilišču. — Našli so se. — Zavel je vetrič. — Vse pozitivno, kakor na tržaškem shodu; Listek: Zanimivo. — Lipsko vseučiliško dijaštvo. — Profesor dr. Schnabel. — Socialist in škofje. — Število zdravnikov; Na platnicah: Snovi za predavnja. — Listnica uredništva.

* Moški zbori. Uglasbil Fran Ferjančič. Cena K 2.20. V Ljubljani 1906. Založila Katoliška Bukvarna. — Mi Slovenci nimamo sicer kakih velikih, svetovno-epihaličnih opernih in oratoričnih glasbenih del, tudi se ne moremo ponasati s kako posebno razvito instrumentalno in komorno glasbo, — kar imamo do danes glasbene literature na tem polju, je le malenkost; — a imamo pa vendar hvala Bogu prav obilo vokalne glasbe primerne našim potrebam in razmeram, t. j. obilo slabd za moške in mešane zbere bodisi v popolnoma narodnem duhu, bodisi umetno zloženih. Te vrste glasba je jedro našega glasbenega življenja. Priča temu so predvsem vsakoletne publikacije naše vrle »Glasbene Matice«; priča so nadalje razne pesmarice in druge izdaje, ki so jih oskrbeli naši skladatelji sami. Kar se tiče cerkvene glasbe, omenjam samo »Cerkveni Glasnik«, ki poleg cerkveno-glasbenega berila prinaša v prilogah XXIX. leto najrazličnejših cerkvenih skladb. Kako se v zadnjem času deluje pri nas na polju posvetne glasbe in kako se skuša povzdigniti naš glasbeni nivo, o tem nam pričata lista »Glasbena Zora«, ki jo je izdajal g. F. Gerbič, in sedaj izhajajoči, od g. dr. G. Kreke urejevani »Novi Akordi«.

Nov produkt na polju naše posvetne glasbe so pred kratkim izšli, zgoraj omenjeni »Moški zbori«. Gosp. skladatelj je harmoniziral in slovenskemu občinstvu poklonil že več »Venčkov narodnih pesmi«. To pot pa je izdal zbirko svojih originalnih skladb.

Niso vsi zbori enake vrednosti, a dobri so vsi. »Budilna« popolnoma odgovarja vsebini besedila. Budi nas boj zoper sovražnike resnice in pravice. Kreпка sta prvi in zadnji del, srednji je mirnejši in milejši. Kontrast naredi skladbo lepo in mično. — Naj tukaj pričemo omenim, kaj je glavna stvar pri skladbi in na kaj se mora skladatelj najbolj ozirati. Glavna stvar pri skladbi je ideja, ki jo mora skladatelj vanjo naložiti in ki naj potem pri produkciji vpliva na poslušalce. In da govorim konkretno za naše razmere: Od skladatelja raznih pevskih zborov se ne zahteva le, da razume glasbeni pravopis, da ima v mezinu harmonične zakone in da zna dati skladbi pravo obliko; ampak zlasti tega je treba, da se skladatelj zatopi v ono besedilo, katero namerava uglasbiti in da v skladbi tisto izrazi, kar je pesnik vdahnil v pesem.

V »Zlatih dnevi« je slikano nedolžno veselje pastirčka Tinkota. Celo skladbo prežinja nežen naroden ton. Zelo je melodiozna, le nekoliko preveč razkosana. Kitice so kratke, a druga ločena od druge, za vsako sledi odmor. Radi tesnejše zveze bi bilo bolje, ko bi v tistem trenutku, ko nekateri glasovi končavajo, drugi takoj pričeli, in bi se tako dosegla večja enotnost.

Zbor »Lisica in petelin« je brezdvomno najbolj pogoden. To je izborna skladba koncertne vrednosti. Fino in prav dramatično so očrtane posamezne scene, n. pr. ona v 3., 4., 5. in 6. taktu, kako teče lesičica, ali ono mesto, ko zgrabi lesica petelina. V melodičnem, harmoničnem in kontrapunktičnem oziru se svetli ta skladba. Tudi to preveva narodni ton; polne harmonije, neprešljena modulacija in lepi kontrasti jo narejajo svežo in zanimivo.

Temu zboru sledi koračnica »Naš prapor«. Izmed zborov, ki so zloženi »alla marcia«, se pri nas na Slovenskem — skoro bi se upal trditi — bolj prepevata hrvaška zbor:

Vilharjev »Slovenac i Hrvat« in Zajčev »U boj!« nego naši domači: Jenkov »Naprej«, p. Angelikova »Brambovska«, p. Hugolinov »Za dom med bojni grom« in Foersterjevi »Planinska« in »Sokolska«. Naj bi se vendar gojili in pevali predvsem pristni slovenski zbori, katerim se vredno pridružuje tudi Ferjančičev »Naš prapor«.

Rokodelskim društvenim zborom je posvečena kantata »Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo« v treh odstavkih. Tudi ta kantata dela čast skladatelju. Lepo se podata v teh zborih samospeva, v prvem odstavku tenor-solo, v drugem bariton-solo. Tretji odstavek poje skozinskozi z malo izjemami cel zbor. Kjer se bodo pevci to kantato dobro naučili in če bodo tudi pri proizvajanju dobro disponirani, bo napravila močnejši efekt. Zlasti se da napraviti velik efekt s stopnjevanjem od 17. do 22. takta, kjer prične melodija zopet polagoma padati, dokler se ne umiri v 29. taktu. Ta stavek se potem še enkrat ponovi tekom skladbe.

Zbirko zaključujeta dva nagrobna zbor. Prvi »Slovo mrtvim« je sedaj prvič natisnjen, a gg. bogoslovci v Ljubljani ga pojo, kakor mi je znano že več let. Drugi »Pokojnemu v slovo« je ponatisnjen iz »Novih Akordov«, kjer je prišel na svetlo pod naslovom »Pokojnici v slovo« in je bil pisan v G-duru. Oni zbor v G-duru je namenjen ženskim zborom, ta pa je transponiran za en cel ton višje.

Končno še nekaj opazk k celi zbirki in specijelno k nekaterim mestom v nji.

Gosp. skladatelj je večkrat rabil paralelno ponavljanje kakega odstavka v stranskih višinah, oziroma na raznih fundamentih. To je popolnoma dobra reč pri komponiranju, le pregesto zadrugoma naj se ne rabi, kakor se je to zgodilo v prvem zboru. (Takt 1. in 3., 10. in 14., 18. in 20. itd.) Te vrste ponavljanje (imitiranje) je g. skladatelj izsililo ne-ljublo melodijo na str. 3. v drugi vrsti v 2. taktu v I. basu, o kateri sem prepričan, da je g. skladatelj ni rad napisal.

Na str. 3 v I. taktu se lahko izogne paralelnim primam, če se da I. basu namesto zadnje četrtinke f dve osminki: a in f. — Na str. 16 je v II. taktu v zadnji osminki p-dvojen vodilni ton g, kar naj se tako popravi, da poje prvi bas triolo: g, as, b. — Na strani 20 je četrtem taktu v drugem tenorju prva nota f disonanca in bi se morala razvezati v e navzdol. Ravno taka napaka se nahaja v Grundmanovem zboru »Nad zvezdami« v 9. taktu, kjer tudi ni razvezan disonančen b v drugem tenorju. A to zadnje le mimo-grede, ker slednjič se že dobi kako opravičilo za take harmonične pogrške.

Ferjančičevi zbori so vredni vsega priporočila in je le v korist in prospeh našega glasbenega napredka je želeli, da si jih nabavijo naša društva.

Dunaj, 19. aprila 1906.

Stanko Premrl.

* Slovenska Matica je imela 143. odobrovo sejo. Poročilo k. jižnega odseka o letošnjem knjižnem programu se v načelu odobri. Matica izdaj po tem programu letos osmero knjig in sicer: 1. Ant. Knezova knjižnice XIII. zvezek. 2. dr. Vošnjak: Spomini II. zvezek (3 del). 3. Tolstoj-Govekar: Moč teme (3. zvezek cikla iz svetovne književnosti). 4. L. Pintar: VIII. zvezek Zbornika. 5. Dr. K. Strekelj: Slovenske narodne pesmi 10. snopič. 6. Letopis za l. 1906. 7. Dr. Fr. Ilešič: Hrvaška knjižnica. 1. zvezek. 8. XVIII. zvezek »Zabavne knjižnice«. Prve štiri knjige so za tisek dozorele in je le še par rokopisov gg. odbornikom za 14. dni v pisarni na ogled. O ostalih štirih bosta odsek in odbor pravočasno sklepala.

Knjigam, ki se bodo tiskale v 3600 izvodih, se določijo tiskarne in se sklene, da imajo 4 ciklična dela beletristične vsebine dobiti nove naslovne liste, katerih naprava se po navodilu odbornika Šubica poveri proti končnemu odborovemu odobrenju društvu »Vesni« na Dunaju.

Iz knjižnega odseka se odobrita tudi še dva nasveta za knjigi l. 1907. in 1908.

Sklene se, da se ima vršiti letošnji redni občni zbor v sredo, dne 16. velikega travnat. l. ob 6. zvečer v veliki dvorani »Mestnega doma«. Dnevni red, ki se bo tiskovnim potem pomnožil in pravočasno objavil v domačih časopisih, se odobri.

Tajnikovo poročilo o udih, poverjenih, knjižnici in knjižnih darilih se vzame na znanje. Za lansko leto je vplačalo letnino 2963 udov, za letošnje 505; na novo je društvu pristopilo od zadnje seje 6 udov. Novega poverjenika je dobil Rudolfovo. V zadnjem času je bilo podarjenih zopet več založnih knjig in je prejelo društvo za darila pismene zahvale. Knjižnici je prirastlo 32 knjig, zvezkov in časopisov: 1 podarjena, 31 zamenjanih. Dijaštvo se za lanske knjige dokaj oglaš. Dobi pa kompletne proti naročnini 2 K iahko tudi ja 11. 1903. in 1904.

Nato zaključil predsednik sejo ob pol 7. zvečer.

* Marijini pesmi za mešan zbor (P. Hugolin Sattner) bo Katoliška Bukvarna še pred majnikom razposlala. Toliko na razna naročila.

* Officium divinum ali kratek pouk o breviju. Pod tem naslovom je v tiskarni sv. Cirila v Mariboru ravnokar izšla 88 strani

broječa lična knjižica, ki želi priti v roke č. gg. duhovnikom in bogoslovcem slovenskim. Spisana je v prvi vrsti za gg. bogoslovce, dobrodošla pa tudi vsem duhovnikom, ki jo naj blagovolijo naročiti v omenjeni tiskarni. Mehko vezana stane 1 K, trdo v platno vezana pa 1.60 K; po pošti 10 h več.

Po svetu.

Nova nalezljiva bolezen pri goveji živini se je pokazala v zvolenskem okraju na Ogrskem. Bolezen obstoji v tem, da goveja živina dobi na jeziku in v gobcu spuščaje. Bolna živina sicer je, a pri tem hira. Ako se bolezen hitro ne zapazi, odgnjuje živini jezik. Vzrok bolezni je, baje lanska slaba krma.

Med evropskimi državami najmanjši državni dolg ima Črna gora — 2 milijona, in največji Francija — 30,500 milijonov. V primeri k številu prebivalcev najmanjši državni dolg ima Kitajska; na vsakega prebivalca pripada tam tri in pol franka dolga.

Solske klopi na Japonskem. Mikado je odredil, da dobe odsele japonske šole mize in klopi, da otroci ne bodo več s prekrizanimi nogami sedeli. To preuredbo so svetovali japonski zdravniki, ki hočejo s tem izboljšati rast svojega majhnega plemena.

Potresno leto. V maloštevilnih mesecih l. 1906. je nastopila cela vrsta potresov in vulkanskih katastrof. Prvi potres to leto je bil javljen 2. januarja. Cutili so ga isti čas v Gradcu in Zagrebu in več ogrskih mestih. 10. januarja so čutili tudi na Dunaju lahke potresne sunke in istotako po nižjeavstrijskih, moravskih in ogrskih mestih. Močen potres so imeli 16. januarja v Kalabriji. 31. januarja je razrušil potres mesta po obrežju Kolumbije. Mnogo ljudi je izgubilo življenje in več manjših otokov je popolnoma izginilo. Ta potres je trajal (seveda z odmori) cel teden. 21. februarja so poročali o potresu iz Kavkaza. Vendar je bilo tam samo nekaj hiš poškodovanih. Meseca marca se je pripetila silna potresna katastrofa na otoku Formozi. Več mest je bilo razrušenih, do 7000 ljudi je našlo smrt med razvalinami. 23. marca je bil potres na Antilih in 21. marca v Ustiki v južni Italiji. Aprila meseca je pričel bljuvati Vezuv in konec te vrste tvori veliki potres v San Francisku v Severni Ameriki.

Mladi ameriški milijonarji in krojači. — Mladi ameriški milijonarji izdajajo letno velike svote za obleke. Ameriški krojači jim ne morejo napraviti dosti obleke in zato naročajo milijonarji pri londonskih krojačih. Da bi bile obleke prav in okusno napravljene, bi morali milijonarji sami potovati na Angleško in tam pomeriti. A krojači jih oprostite te skrbi in potujejo rajši sami v Ameriko, kjer zaslužijo v kratkem času več denarja, kakor cela leta na Angleškem. Amerikancem imponira razkošje in zato stanujejo angleški krojači v hotelih prve vrste, kjer vzamejo zase celo vrsto sob. Seveda so temu primerni računi. A ameriški milijonar ni čisto nič iznenaden, če plača za obleko 4 do 5000 mark.

Prvi april — nemški narodni praznik. — Češki Nemci delujejo na to, da se naj vpletje 1. april kot nemški narodni praznik po zgledu češkega narodnega praznika sv. Vavčava. 1. aprila je bil namreč rojen Bismarck. Naj le ostanejo pri prvem aprilu.

Napad na ječo. V Windsoru (Pennsylvania) je napadlo 5000 rudarjev ječo, kjer je bilo zaprtih 20 njihovih sodrugov vsled motenja javnega miru. Šerif je ukazal vojaštvu enkrat vanje vstreliti. Štirje delavci so mrtvi in 20 ranjenih.

Samoumor radi slabega spričevala. Obesil se je na Dunaju 15-letni Adolf Kopetzky, ker je dobil na obrtni šoli slabo spričevalo. Ljudje so ga še pravočasno rešili.

Boj v parlamentu. Tako kakor je prišlo že menda v vsakem parlamentu do spopada, zgodilo se je tudi nedavno v Rimu. Sicilijanska poslanca Fulci in Arigo, ki imata med seboj že staro sovraštvo, sta si stala v parlamentu nenadoma nasproti in se tudi mahoma spopadla. Pričela sta se boksati in nato sta se sprijela in vrgla po tleh. Vrtar ju je poskusil raztrgati, a sta podrla za plačilo tudi njega na tla in tako se valjali vsi trije. Vendar ni bilo drugih nepravil, kakor zatečeni nosovi in ustnice in črne oči.

Kot poletno stanovanje

se oddaja **veliki dvorec v Koprivnici nad Kranjem**. Ondi sta dve opremljeni sobi, zaprta veranda (porabna kot jedilnica) in kuhinja. Cena za sezono 160 kron.

Event. ponudbe na barona Bailloua v Šiški. 888 3-2

23-30 761 II

Globin

je najbo jše in najfinejše čistilno sredstvo.

Naravni dobri

brinjevec

2487 12 se dobi pri
L. Šebeniku v Sp. Šiški.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah
900 1 **F. HITI**
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo

Ali že veste?
Naroči se lahko tudi sama
sobotna izdaja „Slovenca“
Stane le 7 K na leto

Osební kredit za
uradnike, častnike,
učitelje itd. Samostojni
konzorčiji Uradniškega
društva za hranilne vloge
in predajne dovoljujejo
posojila na osebni kredit
pod najzmernejšimi pogoji
tudi proti dolgoletnim od-
plačilom. Posređovalci so
izključeni. Naslove kon-
sorčijev naznani brez-
plačno osrednje vodstvo
Uradniškega društva na
Dunaju, Wipplinger-
strasse 25. 720 39-7

Profesor Lapponi,

telesni zdravnik Nj. Svetosti pa-
peža pa tudi mnogi drugi odlični
profesorji in zdravniki priporo-
čajo v odstranjenje zaprtja, v
okrepitev želodca in v pospe-
šitev redne prebave

želodčno tinkturo

G. Piccolija, dvornega zala-
gatelja Nj Svetosti papeža in
lekarja v Ljubljani, Dun. cesta.
1 steklenica velja 20 vin. in se
vnanja naročila z obratno pošto
izvršujejo. 2371 II

V predilnici in tkalnici v Litiji

se sprejme večje število mladih
deklic v starosti od 14.—18. leta proti
dobri plači v trajno delo.

Ondi so zgrajena bivališča za delavke
in obsegajo večje število sob z veliko po-
stelnjami. Vsaka deklica dobi popolno po-
steljo z odejo in posteljnimi perilem za
zamenjavo, dalje predal, ki se zapre; stano-
vanje, kurjavo in svečavo brezplačno.

Tri sestre u miljenke od sv. križa so
prevzele nadzorstvo nad temi deklicami in
jih bodo napotovale k snažnosti, redu in
lepemu vedenju ter skrbela za njih versko
in нравno življenje ter tudi za hrano. Vsled
tega se morejo brez skrbi zaupati tovarni
tudi deklice v starosti od 14. leta dalje, ker
bodo sestre nadomestovale stariše. V pri-
meri s starostjo si bodo deklice lahko v
najkrajšem času pridobile lep zaslužek in
bodo svoje prihranke lahko pošiljale domov
v podporo svojcev.

Vstopiti se more šele s 1. junijem,
vendar se pa že sedaj sprejemajo prijave.
Potrebno je, da se vsaka zglaš s pravilno
poselsko knjižico. 850 4-2

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani

priporoča župnim uradom v nabavo ob priliki
kanoničnih vizitacij, birmovanj itd.:

Missale Romanum

a) za kapele in manjše cerkve:	Kron
Oblika male četvorke. Velikost 30×22 1/2 cm. V črni vezavi z rdečo obrezo in zlatim križem	25'80
isto z zlato	27'50
Oblika četvorke. Velikost 31×22 1/2 cm. Črna ve- zava z rdečo obrezo	32'40
isto z zlato	34'80
bogato in fino pozlačene platnice v svitlo - rdečem šagrinu	42'—
isto v črešnjevo-rdeči ali olivkasto zeleni teletnini	49'20
isto z drugobarvanimi vložki	54'—
b) za večje cerkve:	
Oblika velike četvorke. Velikost 34×25 cm. V črni vezavi z rdečo obrezo	35 50
isto z zlato	38'—
bogato in fino pozlačene platnice v svitlo-rdečem šagrinu	50'—
isto v črešnjevo-rdeči ali olivkasto-zeleni teletnini	53'—
isto z drugobarvanimi vložki	54'—
Oblika male pole. Velikost 36×25 cm. Črna ve- zava z rdečo obrezo	43'20
isto z zlato	44'40
bogato in fino pozlačene platnice v svitlo - rdečem šagrinu	52'80
isto v črešnjevo-rdeči ali olivkasto-zeleni teletnini	57'60
isto z drugobarvanimi vložki	60'—

Preces ante et post missam pro opportunitate sacer- dotis dicende. Oblika četvorke. Za zakristijo mesto tabel 27 1/2×20 cm vezano z zlatim križem na platnicah	3'84
Ritus benedictionis et impositionis primarii lapidis pro ecclesia aedificanda, consecrationis ecclesiae et altarium et benedictionis signi vel campanae ex ponti- ficali romano depromptus. Vezano	2'76
Benedictionale Romanum sive sacrae Benedictiones ex Rituali Romano ac ex Missali necnon Pontificali Romano excerptae. Vezano	3'75
Epistolae et Evangelia totius anni secundum Missale Romanum etc. 36×25 cm. Rdeč šagrin, zlata obreza	33'60
Graduale de tempore et de Sanctis juxta ritum sanctae Romanae eccl. Cum cantu. Črni tisek vezano	5'28
Isto rdeč in črni tisek	7'68
Pontificale Romanum summorum pontificum etc. Sine cantu eleg. vezano	9'72
Isto cum cantu eleg. vezano	15'60

Kanon table krasno izdelane pod celuloidom se rabijo brez okvirja in se brez škode snažijo in umivajo; v velikosti 39×24 1/2 cm (stranske 14×24 1/2 cm). Cena cele garniture	16'70
Isto v velikosti 40×27 1/2 cm (stranske 16×27 1/2 cm). Cena cele garniture	16'—

Missae pro defunctis. Oblika četvorke 31×22 1/2 cm platno, rdeča obreza	3'48
usnje,	6'—
„ zlata „	6'96
Isto. Večja oblika 26×25 cm. Platno, rdeča obreza	4'56
usnje,	7'20
„ zlata „	8'40

Dannerbauer-Pugnet, Praktisches Geschäfts- buch für den Gurat-Clerus Oesterreichs. Vezano	24'—
--	------

Slika njega Svetosti sv. Očeta Pija X. z jako ličnim Passe- partout robom, velikost 57×44 1/2 cm, brez okvirja	8'—
z lepim lesenim okvirjem in šipo	15'—
Slika njega Prezvzišenosti kneza in škofa ljubljanskega Dra Antona Bonaventure Jegliča v isti velikosti in slični izvršitvi	14'—
z lepim lesenim okvirjem in šipo	21'—

Žrebanje

13-3 **nepreklicno** 858
17. maja 1906

Srečke cesarice Elizabetinega
doma po 1 krono priporoča

Glavni dobitnik
30'000 kron

Ljubljansk. kreditna banka
J. C. Mayer, v Ljubljani.